

DIRVA

SECOND CLASS USPS 157-580
THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
6116 ST. CLAIR AVENUE • CLEVELAND, OHIO 44103
VOL. LXXVI VASARIS – FEBRUARY 21, 1991 Nr. 8

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

KARUI BAIGIANTIS JAV jį laimėjo, bet...

Vytautas Meškauskas

Kai jaunas buvau, karai atrodė kaip sporto žaidynės. Nusistovėjo tvarka kaip juos pradėti ir baigti. Muštis galima buvo tik uniformose. Civiliai turėjo tam tikras teises. Faktinai tai nebuvo naujas išradimas, bet bandymas grįžti į Homero aprašytą senovę, kada, negalint išspręsti ginčą protu ir kalbomis, jis buvo pavedamas abiejų ginčo šalių vienodom skaičium ir apginklavimo komandom.

Tokį, palyginti humanišką būdą, išstūmė nauji papročiai ir turbūt dar daugiau technikos pažanga. Antrasis pasaulinis karas jau buvo totalinis, vedamas visomis galimomis priemonėmis.

Žmonijoje tačiau dar liko senųjų karo formų ilgesys. Jis gali paaiškinti ir padėti išspręsti kilusį nemažą ginčą apie spaudos atstovų-korespondentų elgesį karo metu.

CNN TV tinklo korespondentas P. Amett liko Bagdade. To tinklo transliacijos yra matomos Irake ir kituose arabų kraštuose. CNN įspėja, kad jo pranešimai yra Irako cenzorių prižiūrimi ir, suprantama, jis eina ten, kur cenzoriai leidžia ir nori, kad jis matytų – pav. nukentėjusius civilius. Panašūs atsitikimai buvo jau Vietnamo kare.

Jei į karą žiūrėti, kaip į tam tikras rungtynes, galima pateisinti žurnalisto praneši-

mus, nors ir cenzuruotus ar net inspiruotus. Jei jie laikinai ir klaidina, tai vėliau gali padėti išsiaiškinti tikrą tiesą, kurios ir turi siekti žurnalistai. Antra vertus – jei į karą žiūrėti kaip žūt-būt varžybas, kurias viena šalis gali visai neišgyventi, toks žurnalistas prisideda prie vienos pusės kovos, kuri vedama ne tik ginklais, bet ir propaganda. Kuo tokiu atveju toks žurnalistas skiriasi nuo į tavo kraštą šaudančio ar jį bombarduojančio kario? O tie gali būti traukiami atsakomybėn už savo krašto, išdavimą! Pagaliau ir pats TV tinklas yra šio krašto kuris karo atveju negali būti neutralus.

Propaganda šiame kare, kaip ir Vietnamo, vaidina labai didelę vaidmenį. Žiaurios scenos, pasirodžiusios per namuose esančius televizorius, priverė aną užbaigti, užleidžiant be pasipriešinimo savo pozicijas priešui.

Žinoma, šis karas kitoks. Visų pirma jis vedamas Jungtinių Tautų vardu, kas eventualiai vestų ir ateityje prie bendro pasipriešinimo agresoriui, nors jis užpultų tik vieną pasaulinės bendruomenės narį. Antra, priešingai Vietnamo džunglėm, čia galima pilnai išnaudoti karinės technikos milžinišką pažangą, aviacijos pranašumą.

Iš pirmo žvilgsnio sunku šiame kare rasti propagandai

Valstybines ir tautines šventes švenčiant, prie Dr. Jono Basanavičiaus paminklo Rasų kapinėse, Vilniuje, visad jo garbingam atsiminimui sunėšama daug gėlių.

vieta. Ar ne Irakas užpuolė Kuveitą! Iš tikro tačiau nesu sipratimų visame pasaulyje netrūksta. Pereitą penktadienį Saddam Huseinas sutiko iš Kuveito, kaip reikalauja JAV Saugumo Tarybos rezoliucija 660, pasitraukti. Kartu tačiau jis reikalauja, kad ir Izraelis pasitrauktų iš okupuotų Palestinos teritorijų bei Golano aukštumos, priklausančios Sirijai, o toji iš Libano, JAV pasitrauktų iš Saudi Arabijos ir padėtų atstatyti Irakui. Žodžiu, sumuštą kaip šuo JAV aviacijos, jis staiga pasišovė išspręsti visas arabų problemas. Scenas iš amerikiečių bombardavimo civilių aukų jis naudoja Amerikos ir Europos visuomenės atbaidymui nuo karo. (Žiūr. Apžvalga)

Idomu. Ketvirtame dešimtmetyje buvau liūdininku

(Nukelta į 2 psl.)

JAV PREZIDENTO PROKLAMACIJA

From the days of Mindaugas to modern times, Lithuanians have cherished the freedom that is the common inheritance of all mankind. Thus on February 16, 1918, when they realized their long-denied dream of independence, the people of Lithuania celebrated the renewal of a centuries-old national tradition and the promise of a future free from foreign domination.

Tragically, however, Lithuania's independence was short-lived. Under recent protocols to the infamous Molotov-Ribbentrop pact, signed by the foreign ministers of the Soviet Union and Nazi Germany in 1939, the independent Baltic States of Lithuania, Latvia, and Estonia were consigned to foreign occupation and conquest. In June 1940, less than 1 year later, Red Army troops invaded Lithuania and its neighbors, effectively annexing those nations to the Soviet Union. The United States has never recognized the forcible incorporation of Lithuania and the other Baltic States into the U.S.S.R., and we have consistently supported the Baltic peoples' right to determine and control their own future, on this 73rd anniversary of Lithuanian independence, we reaffirm our support for the just aspirations of the Lithuanian people. Their current struggle to assert their legitimate rights through the peaceful efforts of democratically elected representatives compels our sympathy and support.

The Lithuanian people have used the democratic process in what they hoped would be a peaceful, disciplined effort to gain recognition of their right to independence. Soviet authorities responded in January with the use of force, killing at least 20 people and injuring hundreds of others. The United States has condemned as inexcusable that action against a peaceful and democratically elected government, and we have called on the Soviets to eschew further use of intimidation and violence in the Baltic States. We urge the Soviets to pursue constructive negotiations with the elected representatives of the Lithuanian people who have expressed their will overwhelmingly through the nationwide referendum of February 9.

The courageous peoples of the Baltic States have acted with dignity and restraint in the face of grave challenges, and the thoughts and prayers of the American people remain with them.

To demonstrate our common cause with freedom, the congress, by House Joint Resolution 606, has designated February 16, 1991, as "Lithuanian Independence Day" and has authorized and requested the President to issue a proclamation in observance of this day.

NOW, THEREFORE, I, GEORGE BUSH, President of the United States of America, do hereby proclaim February 16, 1991, as Lithuanian Independence Day. I call upon the people of the United States to observe this day with appropriate ceremonies and activities, reaffirming our support of the just aspirations of all peoples for liberty and self-determination.

IN WITNESS WHEREOF, I have hereunto set my hand this fourteenth day of February, in the year of our Lord nineteen hundred and ninety-one, and of the Independence of the United States of America the two hundred and fifteenth.

GEORGE BUSH

Taip Lietuvoje buvo perlaidojami Nežinomojo kareivio palaikai. Jaunimas, tvarkingai pasipuošęs ir uniformuotas, neša karstą. Gaila, kad negavome karstą nešusiųjų pavardžių.

Algimanto Bardžiaus nuotr.

Prasidėjo antrasis šaltas karas * Trys jo frontai: Ginklų kontrolė * Persijos įlanka * Ekonomija

Jau rašėm, kad po Še-verdnazės atsistatydinimo iš Sovietijos užs. reik. min. pos to, USA-SSR santykiai pradėjo šlyti. N.Y. TIMES kolonistas William Safire net mano, kad faktinai jau prasidėjo antrasis šaltasis karas.

Pirmąjį iššaukė Stalino noras įsiviešpatauti toje Rytų ir Centro Europos dalyje, kurią karo metu užėmė jų kariuomenė, susitarus su vakariečiais. Čekoslovakijai, Vengrijai ir Lenkijai išsivadavus iš to jungo, Bulgarijai ir Rumunijai numetus bolševikinį režimą, Vakariai jau džiūgavo, kad šaltasis karas pasibaigė jų laimėjimu.

Vakariečiams užsiėmus Persijos įlankos problemomis, sovietai vėl pajudėjo į priekį. Safire priklauso tam nedaugeliui tarptautinės politikos stebėtojų, kurie prileidžia, kad Gorbačiovas niekad neatsisakė komunizmo ir jo praktikos. Apsimesdamas demokratu jis leido nuversti netikusį kompartijos aparatą. Demokratija tačiau nesugebėjo pasinaudoti susidariusia proga, ypač, kad Gorbačiovas pasiliko KGB ir stiprią kariuomenę. Tų institucijų pagalba jis 'sudrausmino' reformatorius. Safire žodžiais: diktatorius pasiuntė savo žudikus tankuose sutramdyti Pabaltijo patrijotus. Toks 'sudrausminimas' turėtų padėti išlaikyti centro kontrolę iki pirmųjų laimėjimų šaltame kare, kuris rusena ar net įsiliepsnojo trijuose frontuose ar mūšiuose, kaip vadina Safire.

PIRMASIS yra ginklų kontrolės problema. JAV buvo patenkintos savo susitarimu su Gorbačiovu dėl konvencionalinės kariuomenės Europoje ir strateginio – ilgos distancijos raketų su atominiais užtaisais, galinčių pasiekti Ameriką – sumažinimo. Pasirodo, kad tuos susitarimus sovietai kitaip aiškina, kaip amerikiečiai. Kol tai paaiškėjo, JAV biudžeto išlyginimo sumetimais, sumažino savo erdvių gynimo programą. Sovietų tikslas yra apsigynimo priemonių nuo jų raketų sumažinimas, nes tuo atveju didėja jų raketų vienintelio jų grėsmingo ginklo, pavojus, verčiąs su jais skaitytis.

ANTRAS dar aiškesnis frontas yra Persijos įlankos rajone. Dėdamasis JAV draugu, Gorbačiovas įsijungė į koaliciją reikalaujančią Iraką pasitraukti iš Kuveito. Safire tiki gandams, kad so-

vietai siunčia atsargines ginklų dalis Irakui per Iraną ir Jordaną. Irake pasiliko ir dalies jų karinių patarėjų, užsimaskavusių civiliais.

Kai paaiškėjo, kad Saddam Huseinas negalės išsilaikyti, tačiau dar yra populiarius arabų pasaulyje, Gorbačiovas pasiūkė būti taikos apaštalu. Į Iraką jis pasiuntė savo patarėją Primakovą, kuris gerai žino vietines sąlygas, įkalbėti Saddamą priimti reikalavimą pasitraukti iš Kuveito, atrodo, užtikrinant jam 'garbingą' pasitraukimą.

Safire rašė, dar prieš penktadienio Saddamo sutikimą pasitraukti iš Kuveito su sąlyga, kad ir JAV atitrauktų kariuomenę iš Saudi Arabijos, Izraelis iš okupuotų teritorijų ir Sirija iš Libano. Kovoją už JT Saugumo Tarybos rezoliucijos įgyvendinimą, sąjungininkai atsakė, kad jie reikalauja besąlyginio pasitraukimo. Ir tik tai gali sustabdyti kautynes. Safire tačiau mini Besmertnikovo susitarimą su Bakeriu, kuris yra vadinamas 'mini Jalta'. Jame užtikrinamas sovietų dalyvavimas taikos derybose ir kalbama apie paliaubas Irakui tik pažadėjus pasitraukti. (Tada kai kas spėliojo, kad tas susitarimas buvo Washingtono dovana už sovietų pažadą švelniau elgtis Pabaltije.)

Laikoma, kad arabai yra labai jautrūs jų garbės pažeitimui. Už tat, nors ir su tikdami, kad Saddamas 'blogai' elgėsi, jo pralaimėjimą jie laiko visų arabų pralaimėjimu. Sovietams tai proga pasirodyti jų draugu.

TREČIAS naujo šaltojo karo frontas yra ekonomijos laukuose. Pasak Safire, Gorbačiovas dėsė su priespauda Pabaltėje iki neišnaudojo didesnės dalies gautų kreditų. Kartu reikia pastebėti, kad ekonominis persitvarkymas nei buv. sovietų okupuotose kraštuose, nei pačioje Sovietijoje neišpildė lūkesčių. Žmonėms sunku pakęsti, jei kaimynas staiga pralobsta, bet toks yra kelias į laisvą ūkį. Už tat Gorbačiovas tikėjosi liaudies pritarimo kovai su spekuliacija. Jis nuėjo taip toli, kad jo naujas finansų ministras Pavlovas pateisino 50 ir 100 rublių banknotų atšaukimą neišvardintų Vakarų bankų tų banknotų supirkinėjimu, kad vėliau sukeltų dar didesnę infliaciją ir ekonominį chaosą. Privatizacijai pažengus, tie patys bankai supirkinės jų fabrikus

spekulantų naudai.

Net N.Y. TIMES vedamasis, kuris paprastai yra daug ramesnis už savo kolumnistus, tokį pareiškimą vadina 'šaldančiu', primenantį laikus, kada sovietai kaltę už kiekvieną nepasisekimą mesdavo užsieniečiams. Ateisias laikas, kai sovietai vėl belsis į kiekvienas Vakarų duris, prašydami patarimų ir pagalbos. Jei niekas nesku bės jų atidaryti, jie turės prisiminti savo Pavlovą, kuris, reikia pažymėti, nieko nedarė be Gorvačiovo įsakymo.

Prie šaltojo karo reiškinių reikia prijungti ir Maskvos ambasadoriaus atšaukimą iš Islandijos, kai toji negausi žmonėmis sala išdriso pripažinti Lietuvos nepriklausomybę. Gorvačiovui šaltasis karas' reikalingas drausmei namuose atstatyti bei ją palaikyti.

KARUI BAIGIANTIS

(Atkelta iš 1 psl.)

pora metų trukusio Berlyno sunaikinimo iš oro. Mano šeima pergyveno didįjį Dresdeno bombardavimą (35.000 aukų per vieną dieną). Likusio pasaulio tai nejaudino ir nejaudina. Gal todėl, kad ne matė per TV. Keliasdešimt ar šimtų užmuštų ir sužeistų. Saddamo nuomone, turėtų paveikti šių dienų pasaulio viešąją nuomonę. O arabus turėtų suburti po jo vėliava, nes šiaip ar taip Huseinas yra vienas iš jų ir per TV rodomos aukos yra taip pat tik arabai. Kaip tik to bijodamos JAV sulaukė Izraelį nuo keršto dėl jo bombardavimo raketom.

Pirmadienį Maskvoje viešėjo Irako užs. reik. min. Aziz, prašydamas Maskvos užtarimo paliaubom sudaryti. Irako ambasadorius J.T.-om New Yorke pareiškė, kad Irako sąlygos iš tikro esančios ne sąlygos, bet tik pasiūlymai. Gorbačiovas prašė Busho nepulti Irako iki Azizas negrįš mano su jo patarimais taikai pasiekti. Washingtonas atsakęs, kad pirmadieniui puolimas nebuvo numatytas, kariniai stebėtojai jo laukia šios savaitės eigoje.

Komentatorių tarpe, kaip paprastai, yra prieštaraujančių nuomonių. Vieni įspėja, kad galimi nuostoliai įpareigoja su puolimu žeme dar pa laukti. Kiti mano, kad greitas puolimas užkirs kelią gali mom sovietų machinacijom. Pats prezidentas Bushas sa-

■ Iš kitos pusės

Naujuose METMENYSE (Nr. 59) Algirdas Julius Greimas prisimena neseniai mirusį Aleksį Churginą:

"...vargu ar rasi kitą tokį, kuris būtų taip mylėjęs, puoselėjęs, taip gerai pažinęs lietuvių kalbą, būtų jai tiek tarnavęs, kaip jis."

"Atsimenu su koku vargu mes, gimnazistai, graibstėmės kelių vokiškų, prancūziškų, rusiškų žodžių, vildamiesi prisiliesti prie pasaulinės literatūros lobyno. O Churginas atėjo, atsisėdo penkiasdešimčiai metų prie savo rašomojo staliuko, ir štai jau kelios moksleivių kartos gali lietuviškam vertime laisvai skaityti Dante, Cervantes, Shakespeare, Moliere, Goethe. Taip kultūra ateina į Lietuvą."

Kartu Churginas priklausęs Lietuvoje labiausių nemėgiamų žmonių grupei. Rašo toliau Greimas:

"Visi man sakė, kad jis svolačius, kelioms žvalgyboms tuo pat metu ar iš eilės tarnavęs: tuo jau jam per daug garbės suteikiama. Jis kažkodėl manė, kad jis 'kytras' ir svarbiausia – kitiems norėjo pasirodyti 'kytras'."

Atsimenu kaip, rusams atgal grįžtant, jis paprašė iš manęs dviejų rūšių dokumentų: ir trodančių, kad jis buvo antinacinės rezistencijos dalyvis, padedančių bėgti per Vokietiją. Su tokiais dvigubais popieriais ir pats kytriausias galėjo įkilti. Sako, jis škundęs Drazdauską: bet šio piliečio Flaubert'o Madame Bovary vertimas buvo toks blogas, kad jis beveik vertas buvęs įskusti kaip estetinis nusikaltėlis..."

Deja, reikalas tą sykį sukosi ne apie grožį. J. Keliuotis savo memuaruose teigia, kad Churginas jį škundęs vokiečių okupacijos metais 'kaip didžiausią ir nepermdaujamą vokiečių nacizmo priešą', bet to pasėkoje tik pats išlėkęs iš valstybinės leidyklos vyr. redaktoriaus posto, kuris teko V. Drazdauskui.

Grįžus bolševikams Churginas stengėsi jiems tikėti, apskųsdamas Keliuotį kaip vokiečių šalininką. (RESPUBLIKOJE paskelbtuose Keliuotio bylos ištraukose Churginas neminimas. Būtų keista, jei bolševikai paliktų Keliuotį ramybėje ir be Churgino skundo).

Tarp kitko, Keliuotis prisimena tuo laiku susipažinęs su A.J. Greimu, kuris kandidatavęs į Keliuotio tuo laiku redaguojamo žurnalo KULTŪRA redakcijos sekretorius. Girdi:

"Štai priešais sėdi suvargęs, liūdnas ir su labai sudėvėtu kostiumu vaikinas. Atrodo esąs gabus literatas, nors ir labai jaunas. Aš mielai jį pasiūlyčiau redakcijos sekretorium, bet jis tarnauja Vidaus reikalų valdyboje ir dėl to man visiškai neaiški jo politinė orientacija. Bijau rizikuoti ir delsiu."

Štai kas tada lėmė...

Atgimimui prasidėjus Churgino pavardė dingio iš literatūros žurnalų. Netrukus tačiau pasirodė vienas kitas pasikalbėjimas. Kad parodytų, kurioje pusėje dabar, jis pasiuntė 1986 m. išėjusią savo eilėraščių knygą ATODŪSIŲ TILTAS pirmosios nepriklausomos Lietuvos aukos bolševikams gen. K. Skučo dukrai Birutei Sidzidauskienėi. Ji tuo pačiu metu, kaip jis, studijavo Grenoblyje, bet iki šiol jokių ryšių neturėjo. 1989 m. trašas taip skamba: 'Mielajai Birutei, kurią tebemenu ligi šiolei kaip my most immemorial years, E.A. Poe žodžiaisariant... Vlas tas 'kytravimas'. Tokį jį prisimenu iš I-sios klasės. ATODŪSIŲ TILTAS prasideda:

Man kartais rodosi,
jog aš kuriu
pasaulį
nelyginant naujai,
kaip to patsai
geldžiu.

Amžiną atilsį

(vrm)

ko, kad viskas eina pagal planą.

Galimas greitas sprendimas mus atpalaiduoja nuo spėjimų. Vis tiek išeis kitaip, negu dabar numatyta. Vienaip ar kitaip JAV turėtų išeiti nugalėtojos, bet kol kas ne vienas karas neišsprendė visų problemų visam laikui.

DENVER NEPRIKLAUSOMYBĖS MINĖJIMAS

Minėsime Nepriklausomybės paskelbimo – 1918 vasario 16 d. ir Nepriklausomybės atstatymo – 1990 kovo 11 d. šventes – Denverio Moterų Klube. 940 Lincoln

St., 1991 vasario 24 d., 1:00 – 5:00 p.p.

Atvažiuokite pavalgę! Renkamės 1:00 p.p., bus kavos ir pyragų. Rūtos šokėjai aptarnaus barą. Įėjimo mokestis – laisva auka. Aukos taip pat bus priimamos lietuviškų organizacijų paramai ir užmokesčiui už salę. Šia proga galėsite užsimokėti L/B solidarumo mokestį.

Programa prasidės 2:00 p.p. Trumpi pranešimai ir aktualijos apie padėtį Lietuvoje. Henrikas Alminas papasakos apie atostogas Lietuvoje. Bus rodomos nuotraukos iš Lietuvos ir RŪTOS šokėjai pašoks tautinius šokius.

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP.O. BOX 603206
CLEVELAND, OHIO 44103
Tel. (216) 431 - 6344
Fax 216 - 431 - 1614

6116 ST. CLAIR AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: BALYS GAIDŽIŪNAS

DIRVA (USPS 157580)

POSTMASTER: Send address changes to DIRVA
6116 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio 44103Second-class postage paid at Cleveland, Ohio • Published Weekly by
American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. • Subscription
per year \$25.00 • Single copy 60 cents.Prenumerata metams \$25.00, pusei metų \$15.00 • Atskiuro numerio
kaina 60 centų • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu
nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Nespausdinti straipsniai graži-
nami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

REDAKTORIUS KALBASI SU SKAITYTOJAIŠ IR BENDRADARBIŠ

Iš tolesnės lietuvių gyvenvietės telefonu šaukia geras draugas:

- Tai vėl atsisėdai į redaktoriaus kėdę?

Jam atsakau:

- Ne atsisėdau, bet atėjė tokio pat įsitikinimo geri draugai, kaip ir tu, privertė į tą kėdę sėstis. Ir pasakė, kad Dirva dar šią savaitę turi išeiti. Mat, buvo susidariusi tokia padėtis, kad Dirva mažiausia tris ar keturias savaites neišeis.

Sutikau be noro, bet ir su įsitikinimu, kad Dirva 75-rius metus neturėjusi tokių istorijų, turi ir pro tą istorinę audrėlę švariai praeiti.

Dirva, kaip reikalavo leidėjai, nors buvo tik kelios dienos, išėjo. Ir atėity išeis, jei mūsų darbą laimins geru linkinčios rankos ir aktyviai talkins pastovūs bendradarbiai. Ir labai džiaugsiuos, jei Vilties Draugijos valdyba į redakcinę kėdę greit galės pasodinti jauną, energingą ir darbštų redaktorių. Visiems tada bus lengviau ir geriau.

Gaila, kad Imigracijos įstaigos Editai Nazaraitei nedavė leidimo vykti į Clevelandą ir dirbti Dirvoje. Nedavė dėl jos anksčiau paduoto prašymo keltis į Los Angeles. Ten keltis ji leidimą gaus, o norint keltis į Clevelandą, bylą reikėtų pradėti iš naujo ir ji tęstųsi du metus.

Dėl tokios imigracijos įstaigos tvarkos, ji grįžo į Torontą. Ir kol bus surastas naujas kandidatas, redakcijoj likau vienas. Padėtis vėl netikėta, laikina, bet iš kitos pusės ir dar labiau įpareigojanti.

Rašinių surinkimą Dirvos spausdinimui, kompiuteriu atlieka taip pat tik viena, labai gera rinkėja Giedrė Vėlyvytė-Kijauskienė, iš seniau Dirvoje dirbanti. Dabar Vilties Draugija pirkė antrą kompiuterį. Tat ir Giedrė susilauks talkos.

Gaila, kad taip yra: kol kas redakcijoj tik vienas ir rinkykloj tik viena. Taigi skaitytojai, jei kur ir pasitalkys ne taip gerai padaryta, kaip reikėtų, būkit atladūs. Atėity tikrai bus geriau.

Ką norėčiau pasakyti skaitytojui. Nedaug ką. Žinau, kad skaitytojai visad nori gerų ir įdomių rašinių. Stengsimės jų duoti, kaip visą laiką buvo duodama. Žinau, kad skaitytojai padengia didelę dalį išlaidų. O tos išlaidos kasmet didėja ir didėja. Skaitytojai, be prenumeratos mokėjimo, atsiunčia ir nemažai aukų. Jiems ir Dirvos leidėjai ir redakcija visad sakė ir sakys ačiū. Tai geros valios ir didelio draugiškumo ženklai.

Labai svarbu, kad tų skaitytojų, kada vyresnioji karta išeina į kapų kalnelius, nemažėtų, o daugėtų. Gražus pavyzdys, kada vyresnieji užsako ir pratina lietuvišką laikraštį skaityti jaunuosius. Gražu, kad artimieji atsimena kaimynus, kurie Dirvos neskaityti ir juos paragina skaityti.

O ką norėčiau pasakyti Dirvos nuolatiniams ir pripuolamiems bendradarbiams?

Tiems, kurie seniai rašo dalykiškai, jie nemažiau už mane žino, kaip reikia rašyti, kad skaitytojas jų darbais džiaugtųsi. Tuo atveju visad būsiu tik jų tar-
nu, kad tie rašiniai, greit į Dirvos puslapius persikel-
tų.

O tiems, kurie rašo eilines korespondencijas iš savo apylinkių, kad rašytų suglausta, kad rašytų įdo-

TAUTINĖS SĄJUNGOS PIRMININKAS LANKO SKYRIUS

ALT Sąjungos pirmininkas Dr. P. Švarcas, Rūta Sakienė – Sąjungos sekretorė ir Aldona Švarcienė pas St. Louis apylinkių skyriaus narius. Pirmoje eilėje iš kairės: O. Lujienė, J. Luja, Mėta Kikutienė, antroje – Bronius Tiškus, Marija Vaitkuvienė ir Agutė Tiškuvienė, Trečioje – Vladas Tervydis, Rūta Sakienė, Kristupas Kikutis, Dr. Povilas Švarcas, Aldona Švarcienė ir Vanda Tervidienė

Amerikos Tautinės Sąjungos pirmininkas Dr. Povilas Švarcas ir Rūta Sakienė, pagal įsigalincią tradiciją, pradėjo lankyti Sąjungos skyrius.

Pažymėtina, kad Dr. Povilo Švarco apsilankymas St. Louis apylinkių skyriuje, buvo lyg ir sugrįžimas, nors ir laikinas, į tą skyriaus narių tarpą, kuriame jis ilgus metus aktyviai darbavosi, buvo skyriaus pirmininku, eilę metų dar buvo ir Sąjungos Tarybos nariu. Atvykęs į JAV, sekmingai buvo įsikūręs Mas cotah, Illinois, kur ilgus metus darbavosi kaip veterinarijos daktaras ir ten įsteigė savo Animal Hospital.

Bet laikas niekadęs nestoja. Dukterys užaugo. Išėjo į pasaulį ir, Dr. Povilas Švarcas su žmona Aldona irgi nutarė persikelti arčiau dviejų dukterų, gyvenančių Los Angeles apylinkėse, Kalifornijoje.

Paskutiniajame Sąjungos Seime, Sąjungos įgaliotiniai – seimo nariai, išrinko Dr. Povilą Švarcą Sąjungos pirmininku; šalia kitų vyriausios Valdybos narių: Rūtos Sakienės, Jono Petronio, Karolio Milkovaičio ir Ramūno Buženo.

Nauja Sąjungos vadovybė atkreipė ypatingą dėmesį į atgimstančią Lietuvą. Lietuvos Nepriklausomybės Kovo

11-tą dieną 1990 metais. Pirmininkas Dr. Povilas Švarcas ir Rūta Sakienė matė būtiną reikalą nuvykti Lietuvon ir užmegzti gyvus ryšius su atgimusios Lietuvos tautinės minties žmonėmis – beatsikuriančios Tautinės Sąjungos nariais. Ta jų kelionė tėvynėn buvo sėkminga ir didžiai naudinga besidarbuojantiems Lietuvoje, bet ir patiems ben draminčiams iš JAV. Dr. Povilas Švarcas buvo pakviestas pasakyti žodį Aukščiausios Tarybos posėdyje – tautos išrinktiems atstovams. Jo žodis buvo šiltai sutiktas.

St. Louis apylinkių skyriaus nariai, Marijai Vaitkuvienei kviečiant, susirinko jos namuose išklausyti Dr. Povilo Švarco ir Rūtos Sakienės pranešimų – įspūdžių iš kelionės Lietuvoje ir, pasidalinti mintimis ir išklausyti pageidavimų – nurodymų ko Sąjungos vadovybė pageidautų iš skyriaus narių.

Dr. Povilas Švarcas ir Rūta Sakienė šį apsilankymą skyriuje apibūdino kaip sustiprinimą saitų su skyriaus nariais, o ne kaip eilinį pobūvį skyriuje, kur tebėra jo paties veiklos pėdos.

Skyriaus pirmininkas Vladas Tervydis padarė tik trumpą skyriaus veiklos pranešimą. Skyriaus sekretorius Bronius Tiškus perskaitė praėito susirinkimo protokolą, o skyriaus izdininkas Jonas Lujus pranešė skyriaus kasos stovį. Pranešimai buvo priimti ir pirmininkas Vladas Tervydis paprašė Sąjungos pirmininką Dr. Povilą Švarcą pasidalinti įspūdžiais iš kelionės Lietuvoje. Pirminin-

(Nukelta į 4 psl.)

Šimtametė M. Švarcienė – gimtadienio dieną pagerbiama jos vaikų Dr. P. Švarco, V. Tervidienės – Švarcaitės, marčios A. Švarcienės, žento Vlodo Tervydžio, giminaitės R. Sakienės, dukterų – žento ir kitų artimųjų.

miai ne tik savo kolonijai, bet ir kitiems, toliau gyvenantiems. Jei taip rašys, redakcijai nereikės trumpinti, nes laikraščio puslapiai riboti. Reikia, kad visiems užtektų vietos. Jei iki šiol tokio prašymo nepaisėt, pradėkit jį atsiminti.

Ir pagaliau, tų pačių rašinių, net su tomis pačiomis nuotraukomis, nesiųskit į du ar tris laikraščius. Pasirinkit tik po vieną. Tada visi laikraščiai skaitytojams bus įdomesni, nesikartos.

Tai tiek šiuo kartu. Kai bus kas nauja, vėl pasikalbėsime.

Jūsų

Balys Gaidžiūnas

ATSILIEPKITE!

HANAU LIETUVIŲ GIMNAZIJOS PIRMOS LAIDOS ABITURIENTAI ruošiasi susitikti š.m. gegužės 24-26 dienomis, Chicagoje, paminėti 45 metų gimnazijos baigimo sukaktį.

Abiturientai prašomi pranešti savo adresus Anatolijui Milūnui 440 Roe Court, Downers Grove, IL. 60516

Girdėta iš Vilniaus

Balys Galdžiūnas

LYG NEŽINO KAM PRIKLAUSO TELEVIZIJOS BOKŠTAS

Televizijos bokšte kol kas "tebešeimininkauja" kariuomenė ir sovietijai pavaldžios komunistų partijos nariai.

I Lietuvą atvykę JAV kongreso ir senato nariai, applanke bokštą nustebo ten padarytu naikinimu: išdaužyti langai, sugadintos sienos, sujaukta brangi aparatura.

I televizijos bokštą, lyg ir kviečia dirbti anksčiau ten dirbusius tarnautojus. Kviečia ir lietuvius specialistus, kad atstatytų sunaikinimus.

Dėl suprantamų priežasčių lietuviai atsisako, kol ten šeimininkaus kariuomenė ir partiniai, Lietuvai nedraugiškai nusiteikusiai.

Kas, pagaliau, pretenduoja į to bokšto savininkystę, taip iki šiol ir nepaaiškėjo. Vieni kalba, kad kariuomenė, bokštą laikanti labai svarbiu kariniu objektu. O kiti, kad jis statytas Sovietų Sąjungos komunistų partijos reikalams tarnauti.

Kol kas, visi ten šeimininkaujantieji nenori pripažinti, jog visi valstybiniai pastatai priklauso ne kam kitam, o atsikūrusiai, nepriklausomai Lietuvos respublikai.

• **ISLANDIJA**, pati pirmoji, pripažino Lietuvą kaip nepriklausomą valstybę. Pripažinimas, parlamente balsuojant, buvo įtikinantis... 41 balsas už ir 1 balsas prieš. Diplomatinis santykius, kaip pranešė užsienio reikalų ministeris bus artimoje ateityje sutvarkytas.

Pati Islandijos vyriausybė ragina ir kitus šiaurės kraštus pasekti jos pavyzdžiu.

• **JAV** trylikos asmenų, vieno senatoriaus ir dvylikos kongreso narių, vasario 13 d., atvyko į Lietuvą iš Rygos, lygiai po vieno mėnesio, kada desantininkai nuslaubė Vilnių ir nužudė 15 lietuvių. Jie apžiūrėjo kas yra įvykę, lankėsi pas Auksčiausios Tarybos pirm. Vytautą Landsbergį ir ministrą pirmininką Gediminą Vagnorių, pasidžiaugė gerais rinkimų duomenimis.

Iš Lietuvos jie dar buvo Estijoje ir lankėsi Maskvoje. Ten norėjo kalbėtis ne tik su kietosios linijos Sovietų Sąjungos vadais, bet ir su Rusijos prezidentu B. Jeltsinu.

Jų kelionė, Lietuvai siekiant pilnos nepriklausomybės, gali būti labai svarbi, JAV ir Baltijos valstybių ateičiai, kada pasirodė ženklai, keičiantis į gerą pusę.

• **PO APKLAUSOS** rinkimų, iš Vilniaus radijo kalbėjęs rinkimų komisijos pirmininkas Juozas Bulovas pasidžiaugė, kad rinkimai praėjo tvarkingai ir dėl jų skundų negauta. Priminė ir tai, kad rinkimų, Lietuvoje esanti sovietinė kariuomenė, netrukdo.

• **LIETUVOJE** įvyko Lietuvos, Latvijos, ir Estijos ir Rusijos respublikos užsienio reikalų vadovų pasitarimas. Svarstyti visi svarbieji reikalai ir nutarta tokius susitikimus ir svarstymus dažniau rengti.

• **APKLAUSOS** rinkimus duomenis svarstyti Lietuvos parlamento posėdyje ir balsuojant priimti, kaip būsimos konstitucijos svarbiausias teiginys, kad Lietuva yra nepriklausoma demokratinė respublika. Balsavimo skaičiai tokie: 116 už ir 1 susilaikęs.

• **PO BALSAVIMO** davinų paskelbimo, pralenkusių net didžiausių optimistų galvojimą, kad jie bus geri, Lietuvos prezidentas Vytautas Landsbergis pasakė gerai paruoštą kalbą. Tai labai rimto valstybininko, ir ginančio ir į ateitį žiūrinčio nepriklausomos Lietuvos, esančios ir būsimos gairės. Reikia tikėtis, kad toji kalba bus paskelbta išsiai.

• **GORBAČIOVAS** į Sovietų Sąjungos aukščiausiąją valdžią atėjo ne žmonių rinktais balsais (mes, lietuviai, pasakytume ne tautos balsavimu), bet tik komunistų partijos balsais. Todėl jam, esanti sovietijoje opozicija, nuolatos ir prikaista, kad tą valdžios aukščiausią vietą užėmė neteisėtai.

• **IŠ NORVEGIJOS** Oslo atėjo žinia, kad Lietuvos prezidentui Vytautui Landsbergiui bus įteikta Norvegijos liaudies taikos premija. Premijos reikalams jau dabar norvegai suaukojo 3 milijonus kronų. Pavertus į JAV valiutą, tai sudaro 1/2 milijono dolerių.

• **RUOŠIANTIS** Vasario 16-tos šventei Lietuvoje buvo atspausdinta net keli milijonai vokų su lietuviškais pašto ženklais. Jie paštuose šventės metu, bus antspauduojami specialiu antspaudu.

• **SAUSIO 11-13 d.** Sovietinės kariuomenės siautėjimą Lietuvoje tyrinėjo kariniai ekspertai iš Sovietijos. Jie rado, kad tai nebuvo eilinis išpuolis prieš Lietuvą, bet nesiskaitant jos priemonėmis, nuverstį Lietuvos vyriausybę ir jos vietoj pastatyti tokia, kokios nori Gorbačiovas. Taip pat, kad būtų užimti Lietuvos valdžios

Sovietų tankas Vilniuje, puolantis Spaudos rūmus ir lietuvių būrys, tuos rūmus ginantys tik LIC nuotrauka

VAISTAI Į LIETUVĄ

AmeriCares šalpos organizacijos šį šeštadienį iš Hartfordo lėktuvu skraidina masinę vaistų siuntą į Lietuvą, praneša Lietuvos Informacijos Centras. Vaistus lydės AmeriCares delegacija. Į kurią įeina Lietuvos Katalikų Religinės Šalpos konsultantė medicininiais reikalais dr. Daiva Bajorūnaitė iš Memorial Sloan-Kettering ligoninės.

AmeriCares bus pirmoji privati, nevaldinė šalpos organizacija iš JAV-bių, suteikianti Lietuvai masinę paramą po Baltųjų Rūmų paskelbtos prezidentinės iniciatyvos, kuri skatina teikti humanitarinę ir medicininę pagalbą tiesioginiai Lietuvai. Siuntą sudarys 44,000 svarų, vaistų, kurie bus dalinami Lietuvos ligoninėm ir klinikom. Ypačingą dėmesys bus kreipiamas tom institucijom, kurios aptamauja vaikus ir vyresnio amžiaus žmones. Didesnę dalį siuntos sudarys AKDS (DPT) vakcina, kuri naudojama apsaugoti naujagimius ir vaikus nuo difterito, kokliušo ir stabligės. Taip pat bus siunčiami analgetikai, antiseptikai, chirurginės pirštinės, bandažai ir įvairūs vaistai.

Reikalingų medikamentų sąrašus AmeriCares organi-

zacija parūpino Lietuvos Katalikų Religinės Šalpa, remdamasi Lietuvos Sveikatos Ministerijos ir CARITAS sudarytais sąrašais. Sąrašai buvo peržiūrėti ir pritaikyti Amerikoj naudojamiem pakaitalam Medical Education Network firmos farmacininko Algio Lukoševičiaus. AmeriCares kvietė Lietuvos Katalikų Religinę Šalpą būti šio projekto konsultante ir tarpininke su Lietuvos Sveikatos Apsaugos Ministerija. Visos siuntos vertė yra \$3,000,000 (trys milijonai JAV dolerių).

Šalia dr. Bajorūnaitės, AmeriCares organizacija yra pakvietusi dar tris gydytojus vykti kartu su jos delegacija į Vilnių: dr. Ernest Greenberg iš Memorial Sloane-Kettering ligoninės ir dr. Doyt Conn bei dr. Chris Gade iš Mayo Clinic. Su delegacija keliaus ir Amerikos spaudos bei televizijos atstovai.

Specialus Boeing 727 lėktuvas išskris iš Hartfordo vasario 16 d. vakarą ir pasieks Vilnių vasario 17 d. apie 11 val. ryto. Lėktuvas išbus maždaug 12 valandų Vilniuje, kol jį iškraus ir pakils atgal į namus tą patį vakarą. Tame laikotarpyje, AmeriCares delegacija žada

svarbieji pastatai, kaip parlamentas, televizijos ir radijo stotis, Spaudos rūmai.

Tam perversmus įvykdyti buvo sudaryta speciali grupė, į kurią įėjo KGB, Komunistų partijos ir kariuomenės atstovai. Apie jos sudarymą Gorbačiovas negalėjo, kaip dabar ginas, nežinoti.

Karinių ekspertų trys asmenys, atlikę darbą ir padarę pranešimą mūsų parlamentarams, ruošėsi grįžti į Maskvą. Jie Vilniaus geležinkelio stotyje buvo suimti. Ir kaip KGB suėmimo istorijose būna, apkaltinti ginklų turėjimu ir spekuliacija narkotikais.

• **IŠ LIETUVOS** į Švediją išvyko pirmas laisvų ūkininkų būrelis praktikuotis savistoviam ūkininkavime. Greit į ten vyks ir daugiau būsimų ūkininkų. Tyrinėjamos sąlygos tokiam pačiam mokymuisi Danijoje ir Anglijoje.

• **LIETUVOS** pašto ženklai, kaip praneša iš Vilniaus, neklausiant jokio leidimo, pradėti ant laiškų klijuoti į visas sovietijos respublikas. Ir laiškai tvarkingai keliauja.

apžiūrėti įvairias Lietuvos ligones ir aplankyti vaistų siuntos iš Washingtono pasieks Lietuvą vasario gale.

Pasikalbėjime su Lietuvos Katalikų Religinės Šalpos specialių projektų vedėja Rasa Razgaitiene, AmeriCares prezidentas Stephen Johnson pareiškė: "Viliamės, kad čia bus pradžia ilgalaikio bendravimo tarp AmeriCares ir mūsų lietuvių draugų."

(LIC)

Skaitykite ir platinkite

DIRVA

TAUTINĖS SAJUNGOS...

(Atkelta iš 3 psl.)

kas savo pranešimą papildė skaidrėmis iš Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, savo Tėviškės ir kitų vietovių. O taip pat ir iš susitikimo su Tautinės Sąjungos suvažiavimo ir naujos vadovybės nariais. Po pranešimo Dr. Povilas Švarcas, Aldona Švarcienė ir Rūta Sakienė pokalbiuose su skyriaus nariais dar atsakinėjo į įvairius klausimus. Jo tėvų sodyba, palikta 1944 metais, žydėte žydėjo, o dabar tik plynas apleistas, buldozerių nulygintas laukas kur tik žolės, žolės ir krumokšniai tėsiamato.

Marija Vaikuvienė pasirūpino, kad ir svečiai ir skyriaus nariai būtų gražiai pavaišinti.

Svečiai dar kitą dieną lankė Dr. Povilo Švarco ir Vandos Tervidienės motiną Švarcienę, esančią Mascoutah Illinois, slaugimo namuose. Ir atšvęsti jos 100 metų gimtadienį. Tai gražus amžius, kokio tik nedaugelis besulaukia.

M. Švarcienė po antrojo pasaulinio karo grįžo į Collinsville ir Mascoutah apylinkes. Ji tuoj gražiai atkūrė ir sutvarkė ūkį, išaugino vaikus ir išmokslino.

B.T.

BIRUTĖS
PŪKELEVIČIŪTĖS

ATRADIMO RUDUO

BALYS GRAŽULIS

Taip yra pavadinta nauja Birutės Pūkelevičiūtės poetinių mąstymų knyga. Pati autorė mano, kad "Žanro prasme—"Atradimo Ruduo" yra tarsi poetiniai apsakymai". Tiesa, knygos kūriniai turiningi, bet, kad jie būtų apsakymais, reikia veiksmo, o veiksmo juose tik užuominos. Juose mąstoma apie veiksmo padarinius, apie nusikaltimą ir bausmę, apie nuo dėmės atleidimą. Ir apie buity, visą laiką mirties, lyg šešėlio, lydimą. Arba, kaip Birutė Pūkelevičiūtė sako:

"Kiekvienam gyvenimui turi būti atrasta mirtis. Kaip kelrodė žvaigždė".

Šiuo atveju visai nesvarbu, kokiam žanrui šie kūriniai priskirtini, svarbu tai, kad jie yra giliai išmąstyti, o i juose aptariamas problemas įsijausta kūnu ir siela. Todėl jie yra įsimintinai įspūdingi, o visa knyga verta ypatingo dėmesio.

"Atradimo Ruduo", žmogaus, kaip ir gamtos, ruduo reiškia gyvenimo galą. Tai nėra linksma knyga, bet ji ir nebeviltinga, nes mirtis tėra natūrali gyvenimo pabaiga. Parašyta ji, kaip tokiems kūriniams ir tinka—poetine proza.

Poetinė proza, ar poezija prozoje, mūsų literatūroje rečiau užtinkama, yra tvirtai įsipilietinusi pasaulio literatūroje poezijos forma. Pūkelevičiūtė šią formą naudoja nebe pirmą kartą. Pirmasis jos poezijos rinkinys "Metūgės", išėjęs 1952 m., parašytas ta pačia poetine proza. Čia dera pastebėti, kad visa Birutės Pūkelevičiūtės kūryba, romanai, novelės, pasakos, parašyta sruvenančia kalba. Nors ir minime žodį "proza", poetinė proza dažnai yra gryniausia poezija. Šiuo atveju, "Atradimo Ruduo" yra tikrosios poezijos knyga.

Knygą sudaro trys dalys: "Mišios už išdaviko žmoną", "Rauda" ir "Du keleiviai". Ilgiausias kūrinys, užimantis didesnę pusę knygos, yra

"Mišios už išdaviko žmoną" ir sudarytas pagal katalikiškų mišių liturgiją:

Asperges
Introitus
Mea culpa
Kyrie

1. Kyrie eleison
2. Christe eleison
3. Kyrie eleison

Gloria

1. Šienpjoviai
2. Giedotojai

Lekcija
Credo
Sanktus

1. Trakuose
2. Būbleliuose
3. Rumbonyse

Agnus Dei

Jei iš pirmo žvilgsnio tokia poetinės tragedijos sąranga atrodo kaip poetės poza ar scenos dekoracija, tai skaitydamas pastebi, jog, iš tikrųjų, jos vyksmas atsišaukia kiekvienoje liturgijos dalyje. Jeigu ne visur turiniu, tai visur nuotaikos orumu. Aišku, tokia konstrukcija skaitytoją iš karto užintriguoja, o pačiam kūriniui tarsi duoda sielą ir, neabejotinai, prasmingumą.

Čia gi kalbama apie žmogų, išdavusį savo draugus partizanus. Ir apie jo žmoną. Daugiausia apie žmoną. Po daugelio metų išdaviką pasivijo mirtis, o žmona liko gyventi. Liko prakeikta ant amžių amžinųjų. Jei nėra atleidimo žemėje, nebus jo ir danguje. Ji visada regi nematomą vyro karstą lovos kojūgaly. Mato tik ji viena, nes ji pasirinko tą vyrą pati. Jūs riša nusikaltimo bendrumas. Nors ji ir nekaltą, bet yra kalta žmonių akyse ir Dievo rūstybėje. Todėl už ją atnašaujamos mišios, todėl meldžiame Dievą jos pasigailėti, nors žinome, kad atleidimo nebus.

"Kartais mes galim vienas už kitą numirti. Bet negalime grumtis vienas už kito sielą".

Kita byla su išdaviko motina. Motina yra be kaltės, nes ji negalėjo sūnaus pasirinkti. Net žudikų ir išdavikų motinos lieka tyros.

"Ją perveria bekrastis

sielvartas. Kaip strėlė sniegenos krutinę. Žaizda gili, negyjanti. Turbūt net mirtina. Bet labai švari". Tokios motinos simbolis yra Marija Sniečkovienė, nuo išdaviko sūnaus pabėgusi.

"Kai i pabėgėlių stovyklą atvyko raudonieji emisariai, jie atvezė Mamulkėlei sekretoriaus pakvietimą: "Tavo sūnus, motin, dabar Lietuvoj karalius. Jis kviečia tave sugrįžti—karaliausi, motin, ir tu". Bet motina nepajudėjo".

Vieno išdaviko motina pabėgo. Kito buvo ištremta i Sibiją. O žmona liko su juo. Prakeikta ji ir prakeikti jų palikuonys iki septintos kartos! Tokia yra Aukščiausiojo valia, biblinis kerštas, šventraštėje įrašytas.

Šioje poetinėje tragedijoje vykusiai pinasi iš mitologijos tolių i pasamonę išsimelekę pojūčiai, Lietuvos ir pasaulinės istorijos atšvaitai su bibrine rūstybe. Jų dama, poetinės filosofijos gilumas, "Mišias už išdaviko žmoną" daro išliekančios literatūros kūriniu.

Dar pasakytina, kad išdavimas—visuotinė žmonijos problema—pokario Lietuvoje buvo grėsmingai iškilusi. Žmogus negalėjo būti tikras, kas yra draugas ir kas išdavikas. O įtarimo baimė buvo išaugusi iki asmeninio elgesio paralyžiaus. O šiuo metu ten jau svarstoma, graužiamasi dėl atleidimo. Ar bus atleista? Kam ir kiek atleisti?

Antrąją knygos dalį sudaro vienas kūrinys—"Rauda". Antrinė antraštė skliausteliuose paaiškina, kad tai "Partizano apgarbstymas". Tai jaudinanti, tradicinė lietuvių moterų rauda prie mi-

rusiojo karsto. Čia archajinė rauda išreiškiama literatūrine kalba. Daininga ir puošnia kalba. Partizaną, tartum karaliūną, apraudoja sesuo, mylimoji, motina ir gedėtojų choras. Įsiterpia senojo Lietuvos miesto panaktinis. Ši rauda yra įsimenanti, skaudi, didinga ir kartu viltinga, nes:

"Tai kas po žeme trūnija, pratrikš žaliuojančiais pavasariais ir Suliepsnos ateinančių kartų troškimuose. Be pabaigos pradžios nėra, o žemėj viskas atsinaujina".

Vaikystėje dažnai girdėjau gražbyles kaimo raudotojas prie karstų, kaip pas mus sakydavo, verkujančias. Garsiai verkdavo motinos, seserys ir žmonos. Verkudavo gūdžiai, pasikukčiodamos. Buvo kuone profesionalių verkautojų. Paprašytos jos net i kitą kaimą nueidavo. Jos tai mokėjo verkauti! Prie karsto net svetimieji verkdamo besiklausydami. Atsimenu, gedėdavo mirusiojo ir prašydavo jo nunešti "žinią" tam ar kitam anksčiau mirusiam savo artimam žmogui. Prašydavo ji nuvykus i dąsas papasakoti, kaip žemėj likusieji vargelį vargsta. Tikrai, buvo ko pasiklausti. Da bar aš čia liudiju, kad Birutės Pūkelevičiūtės stilizuota rauda poetiškumu ir prasmingumu prilygsta garsiausių džiūkių gedėtojų raudoms.

Trečia dalis—"Du Keleiviai" talpina septynias trumpesnes poemėles. Pradinius svajingos ir melodingos "Lopšinės" posmus čia pat seka, nuo lopšio iki grabo žmogų lydintis, mirties šešėlis. Nepasakytas, bet juntamas. Jis jaučiamas kiekviename kūrinėlyje nuo "Lopšinės" iki "Rarotų":

"Kaip rožės pumpuras,

kraunasi mirtis: iš mūsų gyvenimo dienų. Gal iš tikro: mirti bus paprasčiau negu mes galvojame. Gyventi nebuvo paprasčiau".

Poemėlės parašytos jautraus, spėjamo, vyro ir moters dialogo forma. Kalbama apie meilę, buity ir likimą. Praeitės vaizdai, vaikystės vizijos skverbiasi i dabartį, likimuiniai ji veikdamos, praturtindamos.

Nekartą norėjosi vieną kitą lietuvių rašytoją pakaltinti nepasiruošimu, neapsiskaitymu, paprasčiausiai nežinojimu. Birutė Pūkelevičiūtė žino. Matai, kad pasižvalgę pa saulinėje literatūroje ir istorijoje, skaitė mitus—lietuvių ir kitų tautų—įsijautę i mišių liturgiją ir aprašomąjį objektą, todėl žino ką sako. Todėl ir svetimų kalbų įtarpai neatrodo puikavimusi ar butoforija, bet yra integrali kūrinio detalė, teikianti jam koloritą, ryškinanti prasmę ir drauge ji puošianti. Todėl ji yra vertinga dovana net reikiam skaitytojui.

"Atradimo Ruduo" yra lyg barokinis šventnamis—žvalgaissi, gėriesi ir klausai: kam šita puošmena reikalinga? Ką ji reiškia? Taip ir lieka ta ar kita ansamblio detalė nesuprasta. Kaimo idilė, mitas, tikrovė, vizija ir malda susijungia i didingą simfoniją. Gal ne viską supranti, bet tau nesvarbu, jauti, kad gražu ir to tau užtenka.

Birutė Pūkelevičiūtė. "Atradimo Ruduo". Liuksusinis leidinys, didoko (26.5 x 21 cm.) formato. Įraštas i kietus, raudoną drobe aptrauktus, viršelius. Išdabintas vaizdinio meno lipiniais. Tapyba: Kazys Vaselka. Grafika: Juozas Sodaitis. Fotografija: Algimantas Kezys. Išleido "Darna" 90 pusl. Kaina nepažymėta.

KOMUNISTŲ VADŲ GYVENIMO PRABANGA

IŠTRAUKA IŠ B. JELTSINO KNYGOS

Visagalė valdyba, ji viską gali. Jos budri akis saugo partinės vadovybės gyvenimą, vykdo kiekvieną jos užgaidą. Vasarnamis, apsuptas gyvatvorės, prie Maskvos upės – didelė teritorija, sodas, sporto ir žaidimų aikštelės, sargyba po kiekvienu langu, signalizacija. Net mano – kandidato į Politinį biurą – rangui priskirti trys virėjai, trys padavėjos, kambarinė, sodininkas su pagalbininkais. Aš žmona, visa šeima, įpratę viską daryti patys, nežinojome kuo užsiimti – čia prie tos, taip sakant, savi-veiklos mūsų paprasčiausiai neprileisdavo. Keista, bet šita prabanga neteikė komforto jausmo. Ar gali būti jauku gyventi marmuru išdabintuose namuose?

Normaliai su kuo nors susitikti būdavo beveik neįmanoma. Jei važiuoji į kiną, teatrą, muziejų ar kokią kitą viešąją vietą, ten pirmiausia nuvyksta visas būrys, viską patikrina, apsupa ir tik tada leidžia įeiti pačiam. Beje, ir pačioje viloje yra kino salė, penktadieniais, šeštadieniais ir sekmadieniais čion specialiai atvyksta kino mechanikas su filmų rinkiniu.

MEDICINA – pati naujausia, visi įrengimai importiniai, pagal paskutinį mokslo ir technikos žodį. Palatos – didžiuliai apartamentai, juose irgi ištaigu: servizai, krištolas, kilimai, šviestuvai... O gydytojai bijo atsakomybės ir po vieną nieko nesprendžia. Būtiniausiai kviečia penkių, dešimties ar net daugiau labai kvalifikuotų specialistų konsiliumą. Sverdlovske mano sveikatą stebėjo viena gydytoja – terapeutė Tamara Kurušina, ji nuodugniai išstudijavo mano organizmą, kiekvienu atveju tiksliai nustatydavo diagnozę, pati sprendavo, ko imtis, kai sunegalavdavau pradėdavau skaudėti galvą, persišaldydavau.

Aš labai įtariai žiūrėjau į tuos Ketvirtosios valdybos konsiliumus. Kai perėjau į paprastą rajono polikliniką, man apskritai liovėsi skaudėti galvą, pradėjau kur kas geriau jaustis. Jau keletą mėnesių nesikreipiau į gydytojus. Gal tai tik sutapimas, bet labai simboliškas. O kai tu Politiniame biure, tai tau vienam priskirtas gydytojas privalo kasdien tave apžiūrėti, jis nesijaučia laisvas nei kaip

specialistas, nei kaip žmogus.

Už "Kremliaus davinį" reikėdavo mokėti tik pusę kainos, o produktai rinktiniai. Maskvoje įvairių kategorijų specialiuosius davinius galėdavo pirkti 40 tūkstančių žmonių. Elitui buvo paskirtos specialios sekcijos GUM'e, o šiek tiek mažesnių viršininkų kontingentas davinius pirkdavosi kitose specialiose parduotuvėse – viskas pagal rangą. Viskas "spec" – specdirbtuvės, specpoliklinikos, specligoninės, specvilos, specnamai, specaptarnavimas... Koks žodelis! Kas tai yra sąvoka "spec" – specialistas, ypatin-gai gabus. Tai ir kairiarankis, kuris blusą pakaustė, ir tūkstančiai kitokių meistrų, kurie iš tikrųjų buvo specai. O dabar šitas žodis igavo kitą prasmę, visiems mums gerai suprantama. Tai ir puikios kokybės produktai, gaminami speccechuose, specialiai tikrinami mediciniškai; tai ir vaistai, specialiai įpakuoti, su kelių gydytojų parašais – tik tokie, patikrinti, vaistai gali būti vartojami. Ir daugybėje, atrodytų, tikrausių smulkmenų – vis tas sistemos išpuoselėtasis "spec".

Ateina atostogos – rinkis kokią nori vietą pietuose, specvasarnamais tikrai atsiras. Visą kitą laiką tie vasarnamiai tušti. Yra ir kitokių galimybių poilsiauti, nes, be vasaros atostogų, įteisintos ir kitos – dvi savaitės žiemą. Tik specnaudojimui skirti puikūs sporto įrenginiai, pavyzdžiui, Vorobjovų kalnuose, – uždaro ir atviros teniso aikštelės, didžiulis baseinas, sauna.

Išvykoms – personalinis lėktuvas. Skrenda IL-62 ar

ba TU-134, o jame Centro Komiteto sekretorius, Politinio biuro narys arba kandidatas. Vienas. Šalia tik keletas žmonių iš apsaugos ir aptarnaujantis personalas.

Idomiausia, kad viskas ne jų. Visa, kas geriausia, brangiausia – vilos, atitverta jūra – priklauso sistemai. O ji kaip davė, taip gali ir atimti. Idėja tam tikra prasme geniali. Gyvena koks nors žmogus – Ivanovas arba Petrovas, kyla tarnybos laipteliais, ir sistema leidžia jam naudotis tam tikro lygmens specgėrybėmis, įveikė dar vieną laiptelį – jau kitas lygmuo, ir kuo aukščiau jis kyla, tuo gausiau apipilamas žemiškosiomis specgėrybėmis. Ir Ivanovas įtiki, jog jis tikrai reikšmingas asmuo: valgo tai, apie ką kiti tik svajoja, ilsisi ten, kur kiti ir prie tvoros neprileidžia. Bet nesupranta tas Ivanovas, kad visos šitos malonės skiriamos ne jam, o vietai, kurioje jis sėdi. Ir jei staiga jis liautųsi ištikimais tarnauti sistemai, kautis dėl jos, Ivanovo vietoje atsirastų Petrovas ar dar kas nors. Žmogui šioje sistemoje nepriklauso niekas. Sta linas ši mechanizmą sureguliuo taip tobulai, kad net jo bendražygių žmonos nepriklausė jiems patiems, jos irgi priklausė sistemai. Sistema galėjo atimti žmonas, kaip atėmė iš Kalinino, Molotovo, o jie net prasižioti neišdrįso.

Tęsiu pasakojimą apie lengvatas. Kiekvienam Centro Komiteto sekretoriui, Politinio biuro nariui ar kandidatui priskirtas apsaugos grupės vyresnysis, jis yra ir pavėdymų vykdytojas, organizatorius. Man buvo priskirtas toks Jurijis Fiodorovičius. Viena iš svarbiausių to žmogaus pareigų – organizuoti,

Vienas iš daugelio plakatų lietuvių surengtose demonstracijose vasario 3 d. Chicagos miesto centre. Jos susilaukė nemažo pasisiekimo ir amerikiečių didžiosios spaudos bei televizijos dėmesio.
Ed. Šulaičio nuotr.

kad būtų išpildytas kiekvienas jo... vos nepasakiau pono, t.y. globotinio prašymas.

Reikia naujos eilutės – prašom: paskirtu laiku, minu tē minutēn, į kabineto duris tylutėliai pasibels siuvėjas, kambarėlyje jis pamatuos tavę, kitą dieną ateis primatuoti – ir teiktės priimti puikų drabužį.

Reikės dovanos žmonai Kovo 8-osios proga. Irgi jokių problemų: atneša katalogą, kuriame daugybė įvairiausių variantų, kas nors tikrai patiks net pačiai išrankiausiai moteriai. Požiūris į šeimų narius čia pagarbus. Žmonai į darbą, vaikams į vasarnamį vežioti paskirta "Volga" su prestižiniais numeriais (vairuotojai dirba pamainomis), ZIL'as, suprantama, priklauso šeimos galvai.

Idomu tai, kad visa šita iš esmės ciniška sistema ir šeimos narių atžvilgiu kartais būna ciniška. Antai kai mano apsauga instruktavo žmoną ir vaikus, buvo pareikalauta, kad jie neduotų man turguje pirktų vaisių ir daržovių, nes jie gali būti užteršti. O kai duktė nedrąsiai paklausė, ar tai galima valgyti jiems, atsakymas buvo toks: jums galima, o jam – ne. Vadinasi – jūs nuodykitės, o jis – šventenybė...

Maskviečiai paprastai sustoja, kai miesto gatvėmis

dideliu greičiu lekia vyriausybinių ZIL'ai. Sustoja ne iš pagarbos sėdintiems mašinos, o dėl to, kad vaizdas tikrai išpūdingas. ZIL'as dar nespėjo išvažiuoti pro vartus, o jau pranešama visiems maršrute esantiems VAI postams. Visur užsidega žalia šviesa, mašina skrieja nestabčiodama. Aukšti partijos vadovai, ko gera, užmiršo, kad egzistuoja tokios sąvokos kaip kamšatis, šviesoforas ir raudona šviesa.

Be to, kai važiuoja Politinio biuro nariai, priekyje lekia apsaugos "Volga". Kai gavau keletą grasinančių išpėjimų, man taip pat išskyrė tokią "Volgą". Mėginau jos atsisakyti, bet gavau atsakymą, kad mano saugumo klausimai – ne mano kompetencija. Taigi kurį laiką mane nužudyti buvo neįmanoma. Iš visų pusių apsauga. Laimė, netrukus papildomą apsaugą atšaukė.

ZIL'as su manim visą parą, kur aš, ten ir mašina su specialiuoju ryšiu. Jei vyktu nakvoti į vasarnamį, vairuotojas įsitaisto specialiaame name, kad prireikus galėtų me tuoj pat važiuoti.

Apie vilą atskira kalba. Anksčiau ji priklausė Gorbačioviui, paskui jam pastatė naują.

Kai pirmą sykį atvykau į tą vietą, prie įėjimo pasitiko sargybos vyresnysis, supažindino su aptarnaujančiais – virėjais, kambarinėmis, apsauga, sodininku ir t.t. Paskui ėmėsi rodyti valdas. Jau iš išorės vila pasirodė nejaukiai didelė. Įėjom į vidų – kokių penkiasdešimties metrų holas su židiniu – marmuras, parketas, kilimai, šviestuvai, ištaigingi baldai. Apžiūrėjam toliau. Vienas kambarys, antras, trečias, ketvirtas, kiekviename spalvotas televizorius, čia pat, pirname aukšte didžiulė veranda stiklinėmis lubomis, kino salė su biljardu, o kiek tualetų (Bus daugiau)

Lietuvių demonstraciją prieš sovietinę agresiją, įvykusią vasario 3 d. Chicagos miesto centre esančioje "Daley Plaza", bendras vaizdas. Jose dalyvavo apie 2 tūkst. žmonių, iš kurių apie šimtinė buvo latviai.
Ed. Šulaičio nuotr.

Vasario 8 d., Clevelande vyko pasitarimas Lietuvos laisvės reikalais, dalyvaujant Ohio valstijos atstovei Suzanne Bergansky. Nuotraukoje dalis pasitarimo dalyvių. Iš kairės: V. Brizgys, Jeff Berding, P. Kudukis, Suzanne Bergansky, Bergansky, G. Kudukienė ir D. Čipkuvienė.
VL Bacevičiaus nuotr.

PASTANGOS IŠKELTI LIETUVOS BYLĄ OHIO VALSTIJOS ATSTOVŲ PAGALBA

Ingrida Bublienė

Jeff Berding šiuo metu dirba Ohio valstijos atstovės Suzanne Bergansky įstaigoje. Su Dirvos skaitytojais jis mielai sutiko pasidalinti ke- liom mintim ir papasakoti kas jį paskatino dirbti Lietu- vos labui.

– Kaip jūs susidomėjote Lietuva ir jai siekti nepri- klausomybės būdamas vo- kiečių – airių kilmės?

Nors esu vokiečių–airių kilmės, bet širdyje nešioju šiltus jausmus Baltijos val- stybėms. Pradėjęs dirbti at- stovės Suzanne Bergansky įstaigoje, pirmuoju savo pro- jektu paruošiau rezoliuciją, kurią atstovė įnešė į Ohio valstijos 119 General As- sembly. Ši rezoliucija liečia Baltijos tautų laisvę.

Pradžia, kas mane į šį darbą pastumdė, buvo praė- jusių metų kelionė į Vilnių. 1990 metais sausio mėnesį man teko su 50 Amerikos studentų, iš 37 valstijų, pabū- vot 10 dienų Vilniuje ir ten susitikti su Vilniaus univer- siteto studentais. Daugumas mūsų pokalbių ir seminarų lietė temas apie demokratiją ir nepriklausomybę.

Po fantastiškų dienų, pra- leistų Vilniuje, atgal į JAV išvažiavau pamilęs Lietuvos žmones. Likau sužavėtas jų ryštu siekiant nepriklausomybės.

Atsiveikinęs su Vilnium pažadėjau jų neužmiršti ir prie jų kovos dėl laisvės pri- sidėti. Taip pat ir Ohio val- stijos atstovė Bergansky, ku- rios distrikte gyvena daug baltiečių, stipriai pasisako už demokratinius tuose kraštuose principus ir mane paskati- no paruoštą rezoliuciją igy- vendinti.

– Gal turite dar kitų iš- pūdžių iš Lietuvos?

Pirmiausia manau, kad Lietuviai kaip tauta, geriau- siu būdu demonstruoja savo

siekius dėl laisvės. Gilų iš- pūdį paliko turtinga krašto istorija ir jos kultūra. O savo grožiu kraštas buvo išskirti- nis. Išpūdinga architektūra ir stilių įvairumas.

Būdamas kataliku ypač pamėgau Vilniaus bažnyčias. Vilniaus Katedra ir jos didin- gumas dar ir šiandien stovi prieš akis. Kas liečia žmo- nes, turiu tvirtinti jų draugiš- kumą, nuoširdumą ir vaišin- gumą. Grįžęs iš Lietuvos apie visus ten išgyventus išpūdžius parašiau straipsnyje, kurį atspausdino Miami Universiteto laikraštis.

– Ar šiandien dar palai- kote ryšį su kuo nors Lietu- voje?

Taip susirašinėju su Vil- niuje sutikta studente Jurga Sakalauskaite, kuri gyvena Vilniuje, Blindziu 31-7 gat- vėje. Ji buvo gidė ir su ja praleidau daug laiko kalbė- damas apie Lietuvos padėtį. Ji man ypač buvo artima, nes ji gyvena Amerikoje, kur jos tėvelis Washingtone dirbo pasiuntinybėje.

Taip pat palaikau ryšį su jos draugu Svajum, kuris šiuo metu studijuoja Dickin- son College, Pensylvanijos valstijoje. Per Jurgą, netiesio- giniai, palaikau ryšius ir su kitais mano draugais Lietu- voje.

– Kokios šiuo metu jūsų pareigos columbus, Ohio valstijos sostinėj?

Esu valstijos atstovės Suzanne Bergansky's assis- tentas. Dar tik mėnuo, kai aš ten dirbu. Jai padedu rašyti ir pastumėti įvairius atstovų rūnų projektus, kurie igy- vendinami valstijos ribose. Aš ją taip pat informuoju įvairiais distrikto reikalais. Parašau jai kalbas, spaudai žinutes ir atlieku bendrą iš- taigos administraciją. Abu gerai sugyvenam ir dirbam žmonijos labui.

– Anksčiau minėjote, kad jūsų paruoštoji rezoliu- cija, kurią atstovė įnešė į Ohio atstovų rūmus, buvo paskatinta jūsų kelionės į Lietuvą. Molonėkite pla- čiau papasakoti apie šios rezoliucijos pradžią?

Ši rezoliucija, remianti Baltijos valstybes, buvo pra- dėta sausio 15, dvi dienas po to, kai sovietai užėmė Radio – Televizijos bokštą, kur žu- vo visa eilė lietuvių. Sausio 15 buvo mano pirmoji darbo diena ir aš šią rezoliuciją pa- siūliau atstovei Bergansky su pastaba, kad reikia remti bal- tiečių pastangas.

Šiai rezoliucijai ji šimta- procentiniai pritarė, ir liepė man paruošti projektą. Pas- tebėjęs televizijojej prez. Bu- sho reakciją į įvykius Lietu- voje, su atstove Bergansky nutarėm, kad mūsų rezoliu- cija, kaip tik bus stiprus pasi- priešinimas sovietų valdžiai ir rimtas signalas Gorbačio- vui, kad Amerikos žmonės yra pasipiktinę jo veiksmis Baltijos kraštuose. Tuoj kon- taktavau U.S. House ir Sena- tą, prašant jų rezoliucijų Bal- tijos kraštų reikalais ir taip pat pasitikrinau su Helsinkio komisija.

Šią rezoliuciją ruošiant daug padėjo universitete igy- tas mokslas, nes aš studija- vau tarptautinę politiką ir so- vietinę santvarką.

– Ar tai bus tik šios val- stijos atstovo paremta rezo- liucija?

Ši rezoliucija yra Ohio Concurent rezoliucija. Jų kopija bus išsiuntinėta visom Amerikos valstijom, raginant valstijų atstovus, kad tą rezo- liuciją įneštų jų valstijoje. Mū- sų įstaiga tai nuoseklei seks ir tikimės, kad ji bus visoje Amerikoje igyvendinta.

Norint su šia rezoliucija susipažinti, skambinkit 614- 466-8614.

7 psl. • DIRVA • 1991 m. vasario 21 d.

DETROIT

SVYTURIO KUOPOS METINIS SUSIRINKIMAS

Švyturio j. šaulių kuopos metinis susirinkimas įvyko sausio 10 d. Šv. Antano para- pijos patalpose. Susirinkimą pradėjo kuopos pirmininkas Bronius Valiukėnas. Įnešta kuopos vėliava ir susikaupi- mo minute pagerbti mirę kuo- pos šauliai: Petras Buksnis ir Marija V. Krisčiūnienė.

Susirinkimą vesti pa- kviestas Albinas Grigaitis, sekretoriauti Stasys Sližys. Praeitų metų susirinkimo pro- tokolą paskaitė sekr. Romas Macionis. Invokaciją sukal- bėjo kuopos kapelionas kun. Kazimieras Simaitis. Sekė kuopos pirmininko Broniaus Valiukėno ir valdybos narių pranešimai.

Revizijos komisijos pir- mininkui neatvykus, jo pri- siųstą aktą paskaitė Albinas Grigaitis. Viskas rasta tvar- koje ir valdybai pareikšta pa- dėka.

Pirmininkas, valdyba ir revizijos komisija sutiko pa- reigas eiti dar vieną kadenci- ją.

Nutarta: išvalyti stovyk- los tvenkinį, moteliuko lan- gams įdėti sietus, išbraukti iš sąrašų tuos narius, kurie per- spėjus nesumokėjo nario mo- kesčio už du metus. Lietuvių Religinei šalpai paskirta 200.00 dolerių.

Susirinkime dalyvavo 30 asmenų. Jų tarpe 3 svečiai. LŠST pirmininkas Mykolas Abarius, spaudos informaci-

jos vadovas Antanas Grinius ir St. Butkaus šaulių kuopos pirmininkas Eduardas Mil- kus.

Po susirinkimo moterų vadovės Onutės Selenienės ir jos talkininkių buvo pavai- šinti skaniais užkandžiais, kava ir pyragais.

A. Grinius

..... DĖL LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS FONDO ŠVEDIJOJE

Iškilus klausimui dėl Lie- tuvos fondo Švedijoje liki- mo, Aukščiausioji taryba pri- ėmė sekantį nutarimą. Lietu- vos Respublikos Aukščiau- sioji Taryba, žinodama, jog Švedijos politinių partijų ini- ciatyva atidarytoje Lietuvos Nepriklausomybės fondo sąskaitoje Nr. 5720-1600 yra susikaupusi įmokų-aukų su- ma, kurią disponuoja, kaip sakoma fondo steigiamajame atsišaukime, "Lietuvos tautos išrinktas parlamentas ir vy- riausybė" todėl nutaria:

1. Sprendimus dėl šio fondo, lėšų naudojimo daryti bendruose Lietuvos Respub- likos Aukščiausiosios Tary- bos prezidiumo ir vyriausy- bės posėdžiuose.

2. Su šiais sprendimais susijusius pavedimus tvirtinti Lietuvos Respublikos Aukš- čiausiosios tarybos pirminin- ko V. Landsbergio ir Lietu- vos Respublikos ministro pir- mininko G. Vagnoriaus pa- rašais.

**DVI KELIONĖS Į LIETUVĄ
PER RYGĄ
IŠ BOSTONO ir NEW YORKO**
– lėktuvo kainos ten ir atgal.

\$801.00 PER KOPENHAGĄ:

Sąlygos: Oro bilieto pirkimas 30 dienų prieš išskridimą;
Kelionės ilgis: mažiausiai 7 dienos, ilgiausiai 21 diena.

\$855.00 PER HELSINKI:

Sąlygos: Oro bilieto pirkimas 21 dieną prieš išskrendant;
Kelionės ilgis: mažiausiai 7 dienos, iki 90 dienų.

Šiais skrydžiais gali pasinaudoti asmenys vykstant į Lietuvą su iškvietais ir tie, kurie nori keliauti privačiai.

1991

KELIONĖS Į LIETUVĄ

Nuo 7 iki 14 dienų Lietuvoje
19 įvairių maršrutų

Dauguma kelionių aplenkia Maskvą.
Maršrutai įdomūs – Šv. Velykos Lietuvoje, Šiluvos Atlaidai, kelionė laivu Baltijos Jūroj, Lietuva, Kopenhaga, Varšuva, Helsinkis

KAINOS nuo \$1145.00

Smulkesnėms informacijoms ir lankstinukams, kreipkitės į

BALTIC TOURS

77 Oak St., Suite 4 NEWTON, MA 02164
Tel. 617-965-8080 Fax 617-332-7781

SUJUNGTOMIS RANKOMIS IR ŠIRDIMIS

ŠVĘSKIME VASARIO 16 — LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ŠVENTĘ!

Išvyename nepaprastą Tautos atgimimo ir kovos istorinį momentą! Mūsų visų pareiga aktyviai prisidėti prie atgimstančios tautos siekių ir kartu nepamiršti kultūrinių ir švietimo darbų čia gyvenančių lietuvių tarpe.

Tautos didvyriškumo kovoje už laisvę nepalaužė 50 metų trukusios okupacijos. Tautos kančių tragedijos išaugino narsų, patriotišką lietuvių jaunimą, kuris su vyresniąja karta, reikalauja valstybinės nepriklausomybės. Pasaulis pastebėjo lietuvių siekius ir jų kraštui okupanto daromą žalą. Šiandien Lietuvos vardas didžiojoje spaudoje ir televizijos programose minimas su pagarba.

Išėivijos lietuviai esame įpareigoti pagelbėti atgimstančiai Lietuvai. Šių metų Vasario 16 yra mūsų visos tautos naujo atgimimo šventė, jungianti ir uždeganti mus vienybės ir ryžto liepsna.

Švęsdami Vasario 16, sujunkime visas kūrybines, organizacines ir finansines jėgas tautos laisvės atstatymui. Jos atneš nepriklausomybę Lietuvai ir sutvirtins lietuvių išlaikymą išeivijoje.

JAV LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS KRAŠTO VALDYBA

JUNGTINIŲ AMERIKOS VALSTYBIŲ LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ XII-TOJI TARYBA

PREZIDIUMAS

pirm. Angelė Nelsienė
Almis Kuolas
Danguolė Navickienė
Romas Nelsas
Algis Raulinaitis

GARBĖS TEISMAS

Pirm. Vytautas Kutkus
Grażina Kamantienė
Grażina Kriaučiūnienė
Vytautas Petrulis
Algis Rugienius

KONTROLĖS KOMISIJA

pirm. Česlovas Mickūnas
Alfonasas Petrutis

Vytautas Alksninis
dr. Kazys Ambrozaitis
Adolfas Armalis
Linas Balsys
dr. Vytautas Bleliauskas
Arūnas Bitėnas
Rimantas Bitėnas

Teresė Gežienė
Algimantas Gečys
Jolita Gudaitytė
Povilas Jančiauskas
Birutė Jasaitienė
Rasa Juškienė
Rūta Juškienė

Lilė Milukienė
Jaunutis Nasvytis
Linas Norušis
Juoza Polikaitis
Jonas Račkauskas
dr. Antanas Razma
Algirdas Šilbajoris

dr. Zigmas Brinkis
Romualdas Bublys
Gintaras Čepas
Asta Banionytė
Algis Danta
Danguolė Didžbalienė
Zina Dreslūtė
Eglė Dudėnienė
Alfonasas Dzikas
Gailė Eidukaitė

dr. Ferdinandas Kaunas
Romas Kezys
dr. Petras Kisiellius
Daina Kojelytė
Mečys Krasauskas
Romualdas Kriaučiūnas
Kazys Laukaitis
Milda Lenkauskienė
Eduardas Meilus, Jr.
Rasa Miliauskaitė

Donatas Skučas
dr. Viktoras Stankus
Jonas Urbonas
Kazys Urbšaitis
Aleksandras Vakselis
Birutė Vilutienė
Birutė Vindašienė
Virgus Volertas
Pranas Zundė

XII-TOJI KRAŠTO VALDYBA

dr. Antanas Razma
pirmininkas
Linas Norušis
vykdomasis vicepirmininkas
Birutė Jasaitienė
vicepirmininkė organizaciniams ir administraciniais reikalams
Bronius Juodelis
sekretorius
Kostas Dočkus
vicepirmininkas finansų reikalams
Regina Kučienė
švietimo tarybos pirmininkė

Dalia Kučėnienė
Kultūros tarybos pirmininkė
Dr. Tomas Remeikis
Visuomeninių reikalų tarybos pirmininkas
Birutė Jasaitienė
Socialinių reikalų tarybos pirmininkė

Kun. A. Saulaitis, S.J.
Religinių reikalų tarybos pirmininkas

Raimūnė Kubiliūtė
vicepirmininkė informacijos reikalams

Sigutė Šnipaitė
JAV Lietuvių jaunimo sąjungos pirmininkas

Rimantas Dirvonis
vicepirmininkas sporto reikalams
Vladas Sinkus
„Dovana Lietuvai“ židininkas

Danutė Korzonienė
reikalų vedėja

Asta Banionytė
atstovė Washingtonė

CONNECTICUT APYGARDA

pirm. Jaunutis Nasvytis
Bridgeport-Stanford apylinkė
pirm. Sigita Liaukus

FLORIDOS APYGARDA

pirm. Povilas Jančiauskas

Atlanta apylinkė
pirm. Ramunė Badauskienė

Daytona
pirm. Juozas Palulius

Floridos Auksinis krantas
pirm. Jonas Paškus

Miami apylinkė
Petras Griškelis

Palm Beach apylinkė
pirm. Algis Augūnas

St. Petersburg apylinkė
pirm. Kostas Aras

Sunny Hills apylinkė
pirm. Vyta Macys

BOSTONO APYGARDA

pirm. Česlovas Mickūnas

Bostono apylinkė
pirm. dr. Romas Bevydas
Brockton apylinkė
pirm. Stasys Eiva
Cape Cod apylinkė
pirm. Alfonsas Petrutis

Kennebunkport
Rev. Rafaelis Šakalys
Providence apylinkė
pirm. Aldona Kairienė
Worcester apylinkė
pirm. Stasys Rudys

MICHIGAN APYGARDA

pirm. Vytautas Kutkus

Detroit apylinkė
pirm. Nijolė Zelwinder
Grand Rapids apylinkė
pirm. Gražina Kamantienė

Lansing apylinkė
pirm. dr. Romas Kriaučiūnas

VIDURIO VAKARŲ APYGARDA

pirm. Birutė Vindašienė

Aurora apylinkė
pirm. Domicelė Vizgirdienė
Beverly Shores, LB įgaliotinė
Roma Dambrauskienė

Indianapolis apylinkė
pirm. Rimantas Guzulaitis
Wisconsin apylinkė
Reda Pliurienė

NEW JERSEY APYGARDA

pirm. Rasa Juškienė

Elizabeth apylinkė
pirm. Julius Vebaitis
Jersey City apylinkė
pirm. Antanas Gražulis

Newark apylinkė
Danguolė Didžbalienė
Paterson apylinkė
pirm. Angelė Stankaitienė

Kearny-Harrison apylinkė
dr. Stasys Skripkus

OHIO APYGARDA

pirm. Jurgis Malskis

Pittsburgh apylinkė
pirm. Vytautas Yucius
Rochester apylinkė
pirm. Danguolė Klimienė

Dayton
ryšininkas kun. Vaclovas Katarskis

Buffalo Lietuvių klubas
pirm. Milda Neuman

Cincinnati apylinkė
Jonas Matulaitis

Cleveland apylinkė
pirm. Vytautās Brizgys

PIETRYČIŲ APYGARDA

pirm. Algimantas Gečys

Baltimore apylinkė
pirm. Vytautas Eringis
Philadelphia apylinkė
pirm. Linas Kučas

So. New Jersey apylinkė
pirm. Vytautas Volertas
Washington apylinkė
pirm. Audronė Pakštilienė

NEW YORKO APYGARDA

pirm. Vytautas Alksninis

Bushwick apylinkė
pirm. Rev. Pranas Giedgaudas

Great Neck apylinkė
pirm. Vytautas Žukas

New York apylinkė
pirm. Juozas Kazlas

Maspeth apylinkė
pirm. Kazimieras Vainius

New York 1-oji apylinkė
pirm. Apolonija Radzivanienė

Queens apylinkė
pirm. Romas Kezys

Woodhaven apylinkė
pirm. Ramutė Česnavičienė

JAV LIETUVIŲ JAUNIMO SĄJUNGOS VALDYBA

Sigutė Šnipaitė, pirmininkė
Regina Kulbytė

Gailė Rastonytė
Rūta Kalvaitytė

APYLINKĖS NEPRIKLAUSANČIOS APYGARDOMS

Centrinė apylinkė
pirm. Jonas Urbonas

Colorado apylinkė
pirm. Julius Bulota

Sioux City apylinkė
pirm. kun. Simas Morkūnas

Omaha apylinkė
pirm. Algis Antantėlis

Kansas City apylinkė
pirm. Kazys Žemaitis

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ŠVENTĖJE JAV LB
KRAŠTO VALDYBOS PASTANGOMS IŠLAIKYTI LIETUVYBĘ
IR PAREMTI BESILAISVINANČIA LIETUVĄ skiriu \$ _____

Vardas, pavardė _____
Adresas _____

Čekį prašome rašyti LITHUANIAN AMERICAN COMMUNITY, INC. vardu ir siųsti: 2713
West 71st Street, Chicago, IL 60629.
Aukos gali būti nurašomos nuo mokesčių (ID No. 36-36254439). Jūsų grįžęs čekis atstoja
kvietą, bet jei pageidaujate atskiro kvito, prašome pažymėti ☐

POLITINIŲ STUDIJŲ SAVAITGALIS

VYTAUTAS ŠEŠTOKAS

Sausio 26-27 dienomis įvyko gausus, 23-sis Politinių studijų, savaitgalis, Šv. Kazimiero parapijos salėje Los Angelėje.

Svarstybas pradėjo Fronto Bičiulių skyriaus pirmininkas Mečys Šilkaitis paryškindamas šių politinių svarstybų prasmę.

Šeštadienio dienos sesija buvo paskirta net trims simpoziumams.

Šiuose simpoziumuose iškeltos ir gvildintos temos yra itin aktualios šių dienų įvykių ir perspektyvų fone.

Pirmojo simpoziumo tema: Išeivijos talka sprendžiant Lietuvos kultūros problemas.

Rašytoja Alė Rūta atkreipė dėmesį į tautos kūrybines vertybes ir jaunų talentų rėmimą stipendijomis.

Poetas Bernardas Brazdžionis, pabrėžė, kad mes ne esame atpalaiduoti nuo pareigų savam kraštui. Analizavo Lietuvos rašytojo įnašą į kultūrą.

Svečias iš Lietuvos rašytojas Stasys Kašauskas, nagrinėjo pavergtos tautos generacijų dvasines vertybes, iškėlė meno vertybių reikšmę ir kultūrinį bendradarbiavimą.

Advokatė Nida Žibutė Brinkienė pažymėjo ir pageidavo privačios iniciatyvos reikšmę, parūpinant mokslinių priemonių Lietuvos studentų pasitobulinimui.

Pirmojo simpoziumo svarstybas moderavo prof. Jūratė Avižienė.

Antrojo simpoziumo tema: Išeivijos misija Lietuvai paskelbus Nepriklausomybės atstatymą.

Dr. Ričardas Kontrimas apibūdino apie reikalingą elektroninių reikmenų pagalbą Lietuvai, apsisitodamas apie garsiakalbių gamybą Lietuvoje ir technišką bendradarbiavimą šioje gamyboje.

Zigmas Viskanta iškėlė reagavimo reikšmę į politinius įvykius, kad mūsų balsas būtų išgirstas Washingtone. Taip pat nagrinėjo surištas su tuo komunikacijos problemas.

Dr. Jonas Zmuidzinas iškėlė pilnos Nepriklausomybės utopiją ir kaip koncentruotis į Lietuvos politinę plotmę; kartu analizavo elektroninės komunikacijos tinklą.

Šio simpoziumo sesiją moderavo Algis Raulinaitis.

Trečios popietinės simpoziumo sesijos tema: Baltų bendravimo problemos Lietuvoje ir išeivijoje.

Pietų Amerikos Lietuvos garbės generalinis konsulas

FRONTO BIČIULIŲ pirmininkas MEČYS ŠILKAITIS atidaro politinių studijų savaitgalį

Dr. Vytautas Dambrava iškėlė Baltų Unijos Lygą, kuri yra pasiekusi labai gerų rezultatų Venecueloje, prasiškerbiant į vietinę spaudą, radijo ir televiziją ir užmezgant artimus ryšius su Venecuelos vyriausybe, kuri pažadėjo Baltijos klausimą iškelti Jungtinėse Tautose.

Lietuvos Parlamento deputatas Stasys Kašauskas peržvelgė visų Baltijos tautų pasipriešinimą bolševikinei okupacijai ir ypatingai Lietuvos partizaninį pasipriešinimą, kuris sulaukė rusų antplūdį. Jis pabrėžė, kad mums reikia laikytis vienybėje ir išeivija turi padėti iškovoti Lietuvai Nepriklausomybės pripažinimą.

Buvęs Baltųjų Rūmų pareigūnas Linas Kojelis, šiuo metu U.S. Baltic Foundation vadovas kalbėjo apie ryšius tarp Baltijos kraštų ir konkre-

čias ekonomines bei kultūrinės programas, pasinaudojant įvairiais korporacijų ir valstybiniais fondais.

Vakarų apygardos Lietuvos Bendruomenės, Tarybos ir Baltų Lygos pirmininkė Angelė Nelsienė, intensyviai šiame telkinyje ir už jo ribų pasireiškianti siekiant Lietuvai laisvės, pasidžiaugė dėl Islandijos pripažinimo Lietuvos Nepriklausomybės. Ji teigiamai įvertino Lino Kojelio pastangas sukelti finansinius fondus Baltijos kraštams. Baigdama įvertino Baltų lygos svarbą, siekiant laisvės Baltijos kraštams.

Šio paskutinio simpoziumo sesiją moderavo Dr. Birutė Vileišytė.

Baigus simpoziumus įvyko pokalbis tema: Išeivijos jaunimo įnašas Lietuvai siekiant pilnos Nepriklausomybės.

Šiame pokalbyje dalyvavo dvi jaunosios kartos veiklios lietuvaitės: Dalia Navickaitė ir Andreja Giedraitytė. Navickaitė kalbėjo apie jaunimo įnašą į Lietuvos laisvės kovą, ragindama visą jaunimą aktyviai prisidėti.

Giedraitytė papasakojo savo išpūdžius iš Lietuvos. Ji pajuto džiaugsmą su visa tauta, kuri paskelbė Nepriklausomybės atstatymą. Joje atbudo meilė tėvynei, kada visi Gedimino kalne giedojo LIETUVA BRANGI. Ji tai pat pabrėžė jaunimo svarbą laisvinimo kovoje.

Džiugu girdėti, kad šios dvi jaunos lietuvaitės yra priėmusios Lietuvos pilietybę joms bebūnant Lietuvoje.

Šeštadienio popietė baigta informaciniu pranešimu: Lietuvių veiklos centras Los Angeles apylinkėje.

Šio informacinio centro vadovas Zigmas Viskanta re-

Simpoziumų svarstybų dalyviai iš kairės Dr. V. Dambrava, Angelė Nelsienė, Linas Kojelis ir Stasys Kašauskas (svečias iš Lietuvos)

feravo veiklos rezultatus Kalifornijoje. Jis kalbėjo apie lietuvišką jaunimą, norinčius studijuoti Amerikos universitetuose. Taip pat davė gaires, kokios mokymo priemonės yra reikalingos Lietuvos mokyklose.

Šio Centro entuziastinga ir darbšti lietuvaitė Dalita Trotmanaitė, kuri kasdien tal-

kina Lietuvių Informacijos Centrai, kalbėjo apie šio skyriaus veiklą, organizuojant kontaktus su kongresmanais – Lietuvos laisvės reikalui.

Sekmadienį, po pamaldų Šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje, Politinių studijų savaitgalio tęsinys buvo atidarytas Fronto Bičiulių pirmininko Mečio Šilkaičio, kuris pakvietė arch. Edmundą Arbą padaryti šeštadienio dienos apžvalgą.

Ši išsami ir vaizdi šeštadienį vykusių simpoziumų santrauka buvo skirta negalėjusiems juose dalyvauti.

E. Arbas baigdamas savo apžvalgą pažymėjo, kad kiekvienas turime būti ambasadoriais ne tik tarp savųjų, bet ir kitataučių tarpe.

Pažymėtina lietuviška ambasadorystė rašantieji į amerikiečių spaudą. Tai milijoninis tiražo Los Angeles Times skaitytojų laiškų skyriuje: Zigmas Viskanta, Vytautas Šeštokas, Andrius Kulikauskas, Aurius Jarašūnas ir kiti.

Sekmadienio programa buvo šiek tiek pakeista, nes tik ką grįžęs iš Lietuvos Dr. Emanuelis Jarašūnas buvo pakviestas padaryti paskutinių naujausių įvykių apžvalgą.

Pažymėjęs aplinkybes ir savo išpūdžius jam pačiam asmeniškai dalyvaujant tuose veiksmuose ir savo akimis stebint istoriškus ir tragiškus įvykius, kada sužvėrėję sovietų kareiviai tankais traiskė jaunų lietuvių kūnus. Tačiau susijungusi visa tauta išsaugojo. Parlamento rūmus ir pajėgė išlaikyti Lietuvos vyriausybę.

Toliau sekė Vytauto Didžiojo universiteto rektoriaus Algirdo Avižienio paskaita: Lietuvos Respublikos aukštųjų mokyklų ir Mokslo Akademijos perorganizavimas.

Dr. Avižienis savo paskaitoje apie švietimą Lietuvoje pažymėjo, kad ten laukia didelis darbas, nes reikia perorganizuoti visą mokslo sistemą iš komunistinio stiliaus į vakarų pasaulio sistemą. Tai pareikalaus iš Lietuvos Vyriausybės, kad išleistų naujus įstatymus ir potvarkius. Jis supažindino susirinkusius dalyvius su naujo įstatymo projektu.

Po klausimų ir sumanymų Dr. Vytauto Dambravos išsami Studijų užbaigiamoji kalba su praeities įvykių eiga ir ateities viltimis ir perspektyvomis, klausytojų buvo priimta labai pozityviai.

Jis plačiai nušvietė baltiečių įnašą ir Pietų Amerikos kraštų pastangas padėti Baltijos valstybėms atgauti pilnas nepriklausomybes.

Jam baigus kalbėti Fronto Bičiulių pirm. Mečys Šilkaitis pravedė mirusių pagerbimą, uždegdamas žvakutę, apjuostą Lietuvos trispalve vėliava.

Poetas Bernardas Brazdžionis paskaitė specialiai su kurtą eilėraštį jauniems didvyriams, žuvusiems Vilniuje dėl Lietuvos laisvės.

Politinių Studijų savaitgalį uždarė ir padėjo visiems dalyviams ir rengėjams už pastangas ir įdėtą darbą buvęs ilgametis Bičiulių pirmininkas Dr. Brinkis.

Sutraukiant reikėtų pažymėti, kad šio pobūdžio politinės studijos yra gyvos, reikalingos ir naudingos mūsų visuomeniniame ir politiniame gyvenime.

Visi simpoziumai buvo įdomūs ir aukšto intelektualinio lygio. Juose išmąstytos politinių, ekonominių ir kultūrinių prelegentų mintys vyravo išeivijos santykiuose su Lietuva ir efektyvūs būdai jai padėti politiniai ir ekonominiai.

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE

FUNERAL HOME

Marquette Funeral Home 2533 West 71st Street Chicago, Illinois 60629 1-(312)-476-2345 Hills Funeral Home 10201 South Roberts Road Palos Hills, Illinois 60465 708-430-4455	Petkus Funeral Home 1410 South 50th Avenue Cicero, Illinois 60650 708-863-2108 Petkus-Butkus Funeral Home 1446 South 50th Avenue Cicero, Illinois 60650 708-652-1003
--	--

Visus laidotuvių namus galite pasiekti skambindami 1-(312)-476-2345

ANTHONY B. PETKUS	DONALD M. PETKUS
DONALD A. PETKUS	LAWRENCE C. GASUNAS

PASaulio LIETUVIŲ SPORTO ŽAIDYNĖS LIETUVOJE

Ed. Šulaitis

Šią vasarą (liepos 27 – rugpjūčio 4 d.d.) įvairiuose Lietuvos miestuose bus pravestos IV-sios Pasaulio lietuvių sporto žaidynės. Jau daugiau negu metai laiko Lietuvoje sparčiai vyksta parengiamieji darbai. Tų darbų nesustabdė nė sovietinės kariuomenės siautėjimas ir jos kruvini žygiai Vilniuje šių metų pradžioje.

Šioms žaidynėms rengėsi ir išeivijos lietuviai. Jau buvo pakėlę sparnus ten važiuoti apie 400 išeivių lietuvių sportininkų. Tačiau paskutiniai šūrypūs įvykiai tėvynėje kai kuriuos entuziastus išgąsdino ir jie buvo pradėję sakyti, kad tos žaidynės iš viso neįvyks.

Tačiau tai netiesa. Šiuo mėn. antroje pusėje Lietuvoje lankėsi Šiaurės Amerikos Fiz. Auklėjimo ir Sporto Sąjungos narys Rimantas Dirvonis, kuris kalbėjosi tuo reikalu su žaidynių rengimo komiteto nariais. Vilniuje jie pabrėžė, kad jokios kalbos apie žaidynių atšaukimą niekada nėra buvę. Rengėjai kaip tik akcentuoja, jog šiuo metu joms teikiama ypatingos reikšmės, nes jos bus ne tik sportinė, bet ir politinė demonstracija.

Žinoma, yra šiokių tokių galimybių, kad nevysi išeivijos sportininkai ir vadovai gaus įvažiavimo vizas (nors paskutinėmis dienomis padėtis ten yra gerokai pasitaisiu-

si), tačiau tas faktas neturi atbaidyti nuo rengimosi važiuoti. Juo daugiau sportininkų iš išeivijos nuvažiuos, juo rengėjams ir Lietuvos žmonėms bus parodyta, kad išeiviai labiau domisi savo kraštu.

Esame gavę dviejų puslapių rašinį iš šių žaidynių organizavimo štabo, kuriame pasakojama apie jau atliktus ar užsimotus darbus. Čia nurodyti net 25-tų darbų punktai. Kai kuriuos iš jų čia pažymime:

Kartu su Lietuvos sporto federacijomis sudarytas IV pasaulio lietuvių sporto žaidynių grafikas.

Kreiptasi į Vilniaus, Kauno ir kitų miestų gyventojus su prašymu žaidynių metu priimti svečius iš užsienio, sudaryti norinčiųjų priimti svečius iš užsienio sąrašai, susistemintas siūlomas gyvenamasis plotas, atsižvelgiant į jo kokybę, pradedamas pasiūlyto ploto sąlygų tikrini-

mas.

Sukurta IV Pasaulio lietuvių sporto žaidynių emblema ir numatyta jos naudojimo tvarka.

Numatyta 50 pavadinimų IV PLSŽ apdovanojimo ir kitos atributikos bei suvenyrų ir kitų gaminių su žaidynių emblema projektavimo ir gamybos programa.

Kreiptasi į finansų ministeriją dėl lėšų IV PLSŽ surengti.

Parengtas ir Kaune aptartas žaidynių atidarymo ceremonijų projektas (autorius K. Motuza).

Taip pat atspausdinti net 3 šių žaidynių plakatai (vienas Jugoslavijoje ir du Lietuvoje); žaidynių tema išeis kišeniniai kalendoriai, rengiami du žaidynių leidiniai, tarimasi dėl žaidynių laikraščio ir kt.

Čia tik dalelė visų atliktų ar numatytų darbų. Kaip matyti, į šį reikalą žiūrima rimtai, profesionališkai. Į pasiūlyto darbo įtraukti šim-

tai žmonių ir jų skaičius vis didėja.

Tad laikas rimčiau pajudėti ir išeivijos lietuviams: sportininkams, vadovams, remėjams ir visiems geros valios tautiečiams. Kurie nenori ar negali važiuoti, turėtų finansiniai paremti tuos, kurie važiuoja. Kaip minėta, tai nebus vien tik sportinė, bet ir politinė Lietuvos ir išeivijos lietuvių demonstracija, kuri ypatingai šiuo metu yra labai svarbi.

PIRKDAMI AR PARDUODAMI NAMUS FLORIDOJE

Ft. Lauderdale ir kitose Atlanto apylinkėse, kreipkitės pas EDMUNDĄ CAPĄ, Century 21 - Choice Realty. Tel. (305) 943-0946 arba 1-800-462-3028.

Skaitykit ir platinkit
DIRVA

PIRMĄ KARTĄ AMERIKOJE

LIETUVIŠKO KINO FESTIVALIS

Programoje: Geriausi Lietuvos Kino Studijos paskutiniųjų metų filmai; kūrybiniai susitikimai su žymiais Lietuvos kino meno veikėjais, autoriais, režisieriais.

SUGRĮŽIMAS

Jaudinanti Sibiro kankinių istorija. Filme pasakojama apie nelaimes, badą, žmonių kančias, žudymus, kuriuos teko patirti 400,000 lietuvių, 1941–1953 m. ištremtų į Sibirą.

DOSJE (BYLA)

Filme, kaip teismo byloje, parodyti nuostoliai Lietuvos Respublikai ir jos piliečiams, patirti sovietinėje okupacijoje, pradedant 1940 m., kai į Rusiją buvo išvežtas Lietuvos auksas, pinigai bei kitas turtas, ir baigiant 1990 m. ekonomine blokada.

ROMAS KALANTA

1972 m. gegužy susidegino devyniolikmetis Romas Kalanta. Tai buvo pirmoji tautinio protesto akcija visuotinės baimės metais. Filmą pasakoja apie jauną lietuvių tautos didvyrį.

DAR SYKĮ — LIETUVA

Filmas pasakoja Lietuvos psichologinio, tautinio ir valstybinio atgimimo istoriją, supažindina su pagrindiniais politiniais, dvasiniais ir religiniais Lietuvos atgimimo veikėjais. Filmą sudaro 4 dalys: Respublika, Sąjūdis, Auka, Visi kartu.

BILIETAS Į TAJ-MAHAL

Vaidybinis filmas pasakojantis, kaip net fizinė mirtis negali sunaikinti žmogaus svajonių sudėtingais pokario metais Lietuvoje.

VAIKAI IŠ HOTELIO „AMERIKA“

Vaidybinis filmas, pasakojantis apie KGB persekiojimus, nukreiptus prieš jaunąją kartą, protestuojančią prieš smurtą ir terorą. Veiksmas vyksta Kaune.

Filmas dalyvaus tarptautiniame festivalyje, Berlyne š.m. vasario mėn.

MOTERIS IR JOS KETURI VYRAI

Vaidybinis filmas, tarptautinio festivalio laureatas. Veiksmas vyksta Lietuvos pajūryje, 19 a.

Visi filmai bus demonstruojami plačiaformatiniame ekrane, „sub-titles“ anglų kalba, todėl pasikvieskime visus, kuriuos domina Lietuvos istorija, jos kultūra, tautos nepriklausomybės kova.

Festivals [vyks kovo 1–24 d.: Baltimorėje, Klevelande, Niujorke, Bostone, Filadelfijoje, Los Angeles, Čikagoje, Montrealyje, Toronte, Hamiltone. Sekite reklamą. **Informacija: tel. 404-971-7335.**

TAUPOS KREDITO KOOPERATYVO NARIŲ METINIS SUSIRINKIMAS

Metiniame susirinkime, kuris įvyko vasario mėn. 10 dieną, dalyvavo apie 60 narių ir visa direktorių taryba. Patiekta 1990 metų finansinė apyskaita. Nepažymėta ar revizijos komisija apyskaitą yra patikrinusi.

Pagal apyskaitos duomenis, narių taupymo sąskaitų balansas sumažėjo \$627,086, arba 8.3%, palyginant su 1989 metų duomenimis. Taip pat aktyvai (assets) sumažėjo \$525,013, arba 7%. Iš 1990 pelno į valdžios reikalaujamą rezervą perkelta \$36,887. Rezervo balansas 1990 gruodžio 31 d.: \$163,783, arba 2.3% aktyvo.

Taip pat iš 1990 metų pelno į atsarginį kapitalą (retained earnings) perkelta \$40,635.

Kiek ir kokių paskolų išduota 1990, paskolų komiteitai nepranešė.

Į direktorių tarybą kandidatavo Vincas Urbaitis ir Vytas Kliorys. Abu išrinkti.

Visi pranešimai, finansinės apyskaitos apžvalga ir direktorių rinkimai užtruks apie pusvalandį.

MIRĖ MEGA BARNIŠKAITĖ

Penktadienį, vasario 15 d., slaugos namuose mirė ilgametė Clevelando gyventoją, aktyvi skaučių veikėja Mega Barniškaitė. Buvo pašarvota Jokubauskų laidotuvių koplyčioje ir vasario 18 d. palaidota Visų Sielų kapinėse.

RELIGINIS KONKURSAS

Norintieji KONKURSE dalyvauti turi:

(1) įteikti savo parašytą ar išverstą religinį veikalą, skirtą vaikams, jaunimui ar suaugusiems; arba

(2) paruošti projektą, ugdančią krikščionybės idealus. Toks projektas galėtų būti se-

minaras kateketams ar liturgistams, ar kursas jauniems vadovams, ar net stipendija religinių kursų studentui(ei), išsipareigojusiam vėliau dirbti lietuviškoje parapijoje, ar panašiai.

Konkurso medžiagą reikia prieš 1991 rugsėjo 1 d. įteikti Nek. Pr. Marijos Serims šiuo adresu:

dienos proga, visi nariai nemokamai valgo tradicinius kalakuto pietus.

Klubas, pagal galimybes, organizuoja ekskursijas, kuklių išteklių skiria aukas, Dirvai, Tėv. Garsų radijui, Dievo Motinos ir Šv. Jurgio parapijoms.

Sekantis klubo narių susirinkimas įvyks kovo mėn. 6 d. trečiadienį, 2 val. p.p. Lietuvių namų viršutinėje salėje. Programoje – advokatas Egidijus Marcinkevičius, kalbės apie palikimus. Po to pietūs ir pabendraavimas. Laukiami nauji nariai ir svečiai.

• VAKARONĖ SU A. RUKŠĖNU įvyko vasario 5 d. 7:30 v.v. konferencijų kambaryje. Algis Rukšėnas, Tautybių centro direktorius, kalbėjo tema: "Imigracijos Klausimai Lietuvos ir pasaulio politinių pasikeitimų sukuryje" Ilgiau palietė imigracijos klausimus ir pabėgėlius. Buvo gyvos diskusijos. Rengė Clevelando ateitininkai.

APARTMENT FOR RENT
LAKE SHORE –185 St. Area Large, modern, 1 bedroom apt. Appliances, air cond., Garage incl., Quiet bldg. No pets Lease. \$325 Per Month. Telf. 338-3205

APARTMENT FOR RENT
LAKE SHORE BLVD.–EAST PARK DR. 1 and 2 bedrooms. Apartments very clean and quiet, new carpeting and appliances, Garages – No pets. Tel. 481-4258

TRAVEL AGENTS INTERNATIONAL

Van Aken Center, 20320 Farnsleigh Road
Shaker Heights, OHIO 44122

Atliekame visus pavienių bei grupinių kelionių patarnavimus
LĖKTUVAIS • LAIVAIS • TRAUKINIAIS

Padedam planuoti atostogų keliones

LIETUVA: Parūpinam geriausiomis sąlygomis lėktuvo bilietus ir padedam sutvarkyti visus kitus kelionės reikalavimus

Greitas ir profesinis patarnavimas

Skambinkite Ritai Staškutei -991-3321

Sisters of the Immaculate Conception
Religinis Konkursas
600 Liberty Highway
Putnam CT 06260

Veikalas ar projektas pasirašomas slapyvardžiu ir įdedamas atskiras vokelis su tikrąja autoriaus pavarde, adresu ir telefonu. Premijų įteikimas įvyks 1991 spalio 27

AMERICAN EXPORT-IMPORT INC.
Chicago, Ill. 60641, U.S.A.

Canadian European Export-Import Co.
404 Roncesvalles Ave., Toronto, Canada M6R 2M9
Tel. (416) 534-3860, Fax (416) 533-4910

Siunčiame siuntinius į Ukrainą, Lietuvą, Latviją, Estiją, Gudiją, Moldaviją, Krymą, Leningradą, Maskvą
Tikra naujiena – niekad nebuvo taip daroma

- **Garantuota žemiausia kaina,** siuntinius pristatome į namus – patikimas, patikrintas patarnavimas.
- **Visos kainos įskaitomos į persiuntimą,** gavėjas nieko nemoka.
- **Siunčiame naujų ar senų drabužių** siuntinius, nemažesnius 5 kg. ar 12 svarų.
- **Siunčiame maisto siuntinius** – reguliariai ar skubiai, pristatoma per 2-3 savaites.
- **Persiunčiame pinigus** – tiesiog iš rankų į rankas jūsų norimam asmeniui.

- **Pasiunčiame gėles**
- **Parduodame automobilius** visoje Rusijoje pristatome mamą

Mūsų Centrinis Biuras JAV

R & R INTERPOSTMIR CO.
1055 Broadway,
Buffalo NY 14212
Tel. (716) 894-9880

Taupa

Lithuanian Credit Union
Lietuvių Kredito Kooperatyvas
767 East 185th Street
Cleveland, Ohio 44119
(216) 481-6677

Įsikūręs Nuosavuose Namuose

Taupykite ir Skolinkitės vieninteliame lietuvių kredito kooperatyve Ohio valstijoje.

Darbo Valandos:

Antradieniais--ketvirtadieniais nuo 9:00--4:00 p.p.
Penktadieniais nuo 9:00--6:00 v.v., Šeštadieniais nuo 9:00--3:00 p.p.
Sekmadieniais nuo 11:00--12:00 p.p. (DMNP parapij - patalpose)

Visi Bankiniai Patarnavimai

Mokame Aukštesnius Nuosimčius Už:

Taupymo Sąskaitas, Certifikatus, IRA, Čekių Sąskaitą, ir t.t.

Skoliname Geriausiomis Išsimokėjimo Sąlygomis:

Asmeniniams Reikalams, Automobilių ir Laivų Pirkimui, Namų Remontui (Home Equity), Namų Pirkimui (Mortgages)

Parduodame pinigines perlaidas (Money Orders), Traveler's Checks, Priimame telefono, elektros, šildymo, ir vandens sąskaitas, Buckeye Cards, Notaro patarnavimai, U.S. Savings Bonds, ir t.t.

*** Klekviena taupymo sąskaita federalinės valdžios ***
apdrausta iki \$100,000.

Mūsų Tikslas: Ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas.

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

Della E., William J. Sr.,
William J. Jakubs Jr. ir
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

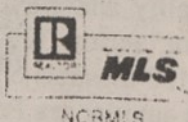
936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119

Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama teikianti jaukią atmosferą rūdėsio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

RITA MATAS - Broker - G.R.I. - C.R.A.

MATAS REALTORS

2412 CEDARWOOD ROAD
PEPPER PIKE, OH 44124
(216) 473-2530

18021 MARCELLA ROAD
CLEVELAND, OH 44119
(216) 486-2530

ADV. VYTAS MATAS - teisinis patarėjas

DIRVA

ĮVYKIŲ KRONIKA

KOVOKIME PRIEŠ SOVIETŲ PAŠTO BLOKADĄ LIETUVAI!

Nuo praėjusių metų gruodžio pabaigos pašto susižinojimas su Lietuva yra nutrauktas. Negauname nei laišku, nei prenumeruotos ar kitaip siunčiamos spaudos. Tai dar vienas spaudimo ir puolimo būdas izoliuoti Lietuvą. Išeivijos pareiga šią izoliaciją panaikinti.

JAV vyriausybė ir Universal Pašto Unija tokiame sovietų elgesiui reikš stiprius protestus, jei pateiksime jiems dokumentaciją. Todėl visi, kurie pašto blokadą išgyveno, prašomi užpildyti tam tikslui paruoštą formą. Formos gaunamos JAV LB įstaigose ir LB apylinkių valdybose. Dokumentacija bus

perduota JAV Valstybės Departamentui. Prašome formą grąžinti į JAV LB įstaigą Washingtonė:

Lithuanian-American
Community
Government Affairs Office
2060 North 14th Street
Suite 108
Arlington, VA 22201

• **PROF. DR. VYTAUTAS J. BIELIAUSKAS**, PLB Valdybos pirmininkas vasario 7-10 d. buvo nuskridęs į Londoną, kur Lietuvių Namuose turėjo pasitarimus su Lietuvos Respublikos Užsienio reikalų ministru **ALGIRDU SAUDARGU**. Buvo svarstoma išeivijos pagalba Lietuvos Nepriklausomybės stiprinimui. Ta proga dr. Bieliauskas ir min. Saudargas aplankė Lietuvos atstovą

Anglijoje dr. Vincą Balicką, kuris su jais pasidalino savo dabartinės diplomatinės veiklos apžvalga.

Šeštadienį, vasario mėn. 9 d. min. Saudargas ir dr. Bieliauskas davė savo pranešimus DBLS valdybai. Tos pat dienos vakare Vienybės Klubas suruošė juodviem vakarienę, kurioje taip pat dalyvavo dr. Kęstutis Girmius, Laisvosios Europos Radijo lietuvių programos direktorius ir Gražvydas Kirvaitis, Lietuvos Informacijos Biuro Londone vedėjas.

VAISTŲ SIUNTOS Į LIETUVĄ

PRAĖJUSI PIRMADIENI, š.m. vasario 11 d., Lithuanian Mercy Lift išsiuntė į Lietuvą 27,210 svarų (13.6 tonų) skubiai reikalingų vaistų ir gydomųjų priemonių kritiškai sergantiems tautiečiams. Siunta išsiųsta Lietuvos Sveikatos Apsaugos Ministerijai į Vilnių. Šioje siuntoje siunčiami medikamentai yra reikalaujantys temperatūros kontrolės: plataus spektro antibiotikai (ampulės), analgetikai (ampulės), amino rūgštys, intraveniniai skiediniai, injekciniai antibiotikai vaikams, vitaminai kūdikiams, steroidiniai preparatai.

ANTRADIENI, VASARIO 12 d., pakrautas antras konteineris, sveriantis 25,417 svarų (12.7 tonų). Jame išsiųsta: vienkartinio naudojimo švirkštai, kraujo perpilimo sistemos, chirurginės pirštinės, kateteriai, specialus šlapimo puslei kateteriai, varšliavos, ventiliaciniai vamzdeliai, liumbarinės anestezijos sistemos, formulės kūdikiams. Taip pat įvairūs mediciniški įrenginiai, kaip pvz. instrumentų sterilizatoriai ir kt. Jie buvo Lithuanian Mercy Lift supirkti aukotojų pinigais.

Medikamentus auokojo Fujisawa-Lyphomed, Brother Regis ir Salvatorian Mission Warehouse, Abbott Laboratorijos ir kitos šalpos organizacijos.

Tikimasi, kad abi siuntos pasieks Lietuvą kovo mėn. pradžioje. Jos siunčiamos Lietuvos Sveikatos Ministerijos nurodytu keliu.

Trečia siunta iškeliauja į Lietuvą už dešimt dienų.

• **IŠLEISTA NAUJA KNYGA:** "Storm Water Detention-for Drainage, Water Quality and CSO Management" turinti 338 puslapius su 128 iliustracijomis. Knygos autoriai yra Peter Stahre ir Ben Urbonas.

Benius Urbonas, yra gimęs Lietuvoje ir užaugęs Chicagoje. Jis pasaulinio mąsto inžinerijos ir hidrologijos specialistas. Knyga yra labai naudinga moderniam

MADISONE PAMINĖJO ŽUVUSIUS

Solidarizuodama su Lietuva, Madison – Vilnius miestų seserija š.m. vasario 7 d. paminėjo sovietų nužudytus žmones Lietuvoje ir Latvijoje. Minėjimas – vigilija vyko šv. Povilo studentų koplyčioje. Dvidešimt žvakių, po vieną kiekvienam žuvusiam, buvo uždegta ir vigilijos dalyviams išdalinta po gėlę. Vėliau minėjimo dalyviai nešė gėles į vazas prie degančių žvakių.

Minėjimą atidarė miestų seserijos pirmininkas Wisconsin Universiteto lektorius James Sykes (Šukys). Trumpoje patriotinėje kalboje jis pabrėžė ryžtingą lietuvių siekimą laisvės ir žudynių aukas.

Profesorius A.E. Senn jautrioje kalboje nušvietė sovietų ginkluotą siautėjimą ir šaudymą į beginklius žmones. Prof. Senn visa tai matė tuo laiku būdamas Vilniuje.

Medicinos studentė Jane Schauer, išvykusi iš Vilniaus vieną dieną prieš žudynes, papasakojo savo išpuolius apie įtampą Vilniuje.

Ken Koscik (Kazakevičius) perskaitė savo parašytą maldą už žuvusius. Dr. W.G. Parker papasakojo, ko-

dėl jis įsijungė į Madison – Vilnius seserijos organizaciją. Buvo dar keletas kalbėtojų, jų tarpe ir rusas iš Rusijos.

Edmondas Saliklis, pritardamas gitara, giedojo solo ir pravedė visiems pritariant keletą religinių ir kitų giesmių.

Daugeliui vigilijos dalyvių per skruostą riedėjo ašara gaili. Vigilija buvo užbaigta Lietuvos Himnu. Po to sekė trumpos vaišės.

Madison lietuviai yra dėkingi Madison – Vilnius Sister Cities, Inc. už taip gražų ir prasmingą paminėjimą žuvusių lietuvių ir latvių. Ši vigilija yra didelė moralinė parama lietuvių tautai jos kovoje už laisvę. T.P.

–KARAS BRAUKIA KRUVINĄ AŠARĄ–

Tai Algirdo Gustaičio dienoraštis apie pabėgimą iš Lietuvos per Rusiją iki D.P. stovyklos Hanau.

Aprašo lagerio gyvenimą, čiurlioniečius, įvairius koncertus, vaidinimus, sporto rungtynes.

Suriša svarbius pasaulio įvykius su pabėgėlių kasdiniu gyvenimu.

Gausiai iliustruotas, 941 psl. Kaina \$30.00 & pašto išlaidos.

Devenų Kultūrinis Fondas

P.O. Box 10782

St. Petersburg, Fl. 33733

ATSIŠAUKIMAS

Sveikiname Lietuvos Respublikos Aukščiausiąją Tarybą ir jos Vyriausybę švęsdami 73-čiąją VASARIO 16 d. Nepriklausomos Lietuvos valstybės paskelbimo sukaktį.

Vieningai jungdamiesi su lietuvių tauta, su Lietuvos piliečiais, su demokratiškai išrinkta Lietuvos Respublikos Aukščiausiąją Tarybą ir jos sudaryta Vyriausybę, kovojame, kad 1990 m. kovo 11 dienos aktu atstatyta Nepriklausomos Lietuvos valstybė būtų įkūnyta.

Mes prašome visus lietuvius ir visas organizacijas kreiptis į savo krašto vyriausybes ir į visą pasaulį paremti mūsų siekimą, kad:

1. Lietuva ir jos Vyriausybė būtų pripažinta de jure ir de facto laisvųjų pasaulio valstybių tarpe.
2. Iš Lietuvos teritorijos būtų išvesti Sovietų Sąjungos kariuomenė ir KGB daliniai.

Prašykime visų valstybių, o ypač JAV, suteikti Lietuvai finansinę ir materialinę pagalbą, kad galima būtų atstatyti per 51-nius metus naikinamą kraštą ir užterštą gamtą.

LAI GYVUOJA LAISVA IR NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

Dr. Kazys Bobelis., Inž. Grožvydas Lazauskas,
Pirmininkas Pirmininkas
Vyriausias Lietuvos Amerikos Lietuvių
Išlaisvinimo Komitetas Taryba

Dr. Antanas Razma,
Pirmininkas
JAV Lietuvių
Bendruomenė

TRAVEL AGENTS INTERNATIONAL

Van Aken Center, 20320 Farnsleigh Road
Shaker Heights, OHIO 44122

Specialios ekskursijos į Lietuvą
Birželio 26 – Liepos 9 d.
(Maldininkų / Pilgrimage grupė)

...

Liepos 24 – Rugpj. 6 d.
"IV Pasaulio Lietuvių Sporto Šventė"

Smulkesnei informacijai skambinkite
Ritai Staškutei – 991-3321

Mylimai

A. A.

VALERIJA AUGINIENEI

mirus, jos vyrui BALIUI, sūnui
GINTARUI ir artimiesiems nuo-
širdžiai užuojautą reiškia

Albina ir Vladas
Petukauskai
Elena ir Jurgis
Malskiai

Aldona Raulinaitienė
Nora ir Vincas
Čečiai

Ravinsburgiečiai

A. A.

DR. JUOZUI BRIEDŽIUI

mirus, skyriaus narį, velionio brolių
STASI BRIEDIŲ ir jo šeimą bei arti-
muosius nuoširdžiai užjaučiame

Lietuvių Tautinės Sąjungos
Chicagos skyrius